

Analiza rynku turystycznego Socjalistycznej Republiki Wietnamu

Paulina Pastuszek

Grupa ćwiczeniowa 1
Numer indeksu 36974
Rok I SUM

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Socjalistyczna Republika Wietnamu – charakterystyka kraju.....	5
1. Wiadomości ogólne.....	5
2. Warunki naturalne.....	6
3. Klimat.....	7
4. Historia.....	8
5. Gospodarka.....	11
6. Rolnictwo.....	11
7. Przemysł.....	12
II. Uwarunkowania rozwoju turystyki.....	15
1. Atrakcje turystyczne.....	15
2. Baza noclegowa.....	19
3. Ograniczenia natury prawnospołecznej.....	22
4. Transport i komunikacja.....	22
III. Wietnam jako rynek recepcji turystycznej.....	25
IV. Wietnam jako rynek emisji turystycznej.....	30
1. Turystyka krajowa	30
2. Turystyka zagraniczna.....	36
V. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski.....	41
VI. Podsumowanie.....	44
Bibliografia.....	46
Spis rysunków.....	47
Spis tabel.....	48
Informacja.....	49

Wstęp

Analiza rynku turystycznego w odniesieniu do Socjalistycznej Republiki Wietnamu ma na celu holistyczne przedstawienie złożonej i wielowymiarowej kwestii jaką stanowi ruch turystyczny generowany na obszarze Półwyspu Indochińskiego. Ten atrakcyjny region recepcji turystycznej może jednocześnie pretendować do roli potencjalnego, istotnego partnera w zakresie wzajemnej wymiany turystycznej, gdyż na skutek specyficznych historycznych, społecznych oraz politycznych uwarunkowań Polskę i Wietnam łączą szczególne relacje.

Celem jest przedstawienie realnej szansy wykorzystania sieci powiązań pomiędzy tymi krajami w celu istotnego pobudzenia i podtrzymania ruchu turystycznego w obu kierunkach. Warto zgłębić owo zagadnienie gdyż nieczęsto zdarza się by państwa tak odległe pod względem geograficznym i kulturowym, posiadały tyle punktów stykowych, które odpowiednio wykorzystane mogą przyczynić się do obopólnych korzyści oraz niebagatelnych profitów natury ekonomicznej.

Praca powstała w oparciu o analizę materiałów źródłowych oraz kwerendę dostępnych publikacji. Opracowanie zawiera pięć rozdziałów odnoszących się do różnorodnych aspektów turystyki w kontekście Socjalistycznej Republiki Wietnamu. W pierwszej części ukazano podstawowe informacje dotyczące specyfiki tego państwa. Zarysowano kwestie dotyczące położenia kraju i jego historii, warunków klimatycznych oraz zróżnicowania rozwoju gospodarczego, dzięki czemu możliwe jest przeprowadzenie dalszych rozważań dotyczących warunków rozwoju turystyki tego rejonu. W rozdziale drugim omówiono zatem najważniejsze obszary turystyczne wraz z dostępnymi dla zwiedzających atrakcjami; infrastrukturę mającą wpływ na dostępność komunikacyjną oraz charakterystykę bazy noclegowej. Trzecia część pracy obejmuje analizę rynku turystycznego Wietnamu w kontekście recepcji turystycznej. Na podstawie dostępnych danych podjęto próbę możliwie wyczerpującego przedstawienia poszczególnych aspektów podróży obcokrajowców. Rozdział czwarty podejmuje z kolei skomplikowaną i niejednoznaczną kwestię peregrynacji Wietnamczyków. Finalnie, w rozdziale piątym, zamieszczono komentarz dotyczący wzajemnych konotacji, wpływów oraz powiązań Polski i Wietnamu wraz z subiektywną oceną tego możliwego do wykorzystania

potencjału. W celu pobudzenia ruchu turystycznego pomiędzy krajami warto bowiem eksploatować istniejące pomiędzy nimi polityczne powiązania i społeczne koligacje.

Powyższa analiza przeprowadzona została w oparciu o cztery rodzaje źródeł:

- dane statystyczne zaczerpnięte ze źródeł internetowych. Pomimo nawiązania współpracy z Wydziałem Geografii Uniwersytetu w Hanoi, nie udało się drogą pocztową na czas dostarczyć do Polski najnowszego raportu dotyczącego turystyki z 2007 roku opublikowanego przez General Statistics Office of Vietnam. Dlatego do gruntownej analizy głównych trendów wykorzystano najświeższe dane dostępne w sieci, odnoszące się do roku 2005. Ponadto niektóre kwestie zasygnalizowano przy użyciu aktualnych doniesień z serwisów informacyjnych, azjatyckich portali branżowych oraz wirtualnych wydań turystycznych magazynów,
- wydania encyklopedyczne, kompendia historyczne, roczniki statystyczne, atlasy, przewodniki - mające na celu zobrazowanie geograficzno – historycznych realiów od których zależy dalszy progres branży turystycznej opisywanego obszaru,
- książki, podręczniki, skrypty - służące usystematyzowaniu podstawowych definicji oraz zbadaniu relacji z obszaru badań statystycznych zachodzących w gałęzi gospodarki jaką jest turystyka,
- prasa branżowa oraz popularnonaukowa - w szerszy i bardziej obrazowy sposób ukazująca meandry i niuanse natury społecznej, politycznej czy gospodarczej, które mają niewątpliwy wpływ na kształtowanie procesów peregrynacyjnych ludności.

I. Socjalistyczna Republika Wietnamu – charakterystyka kraju

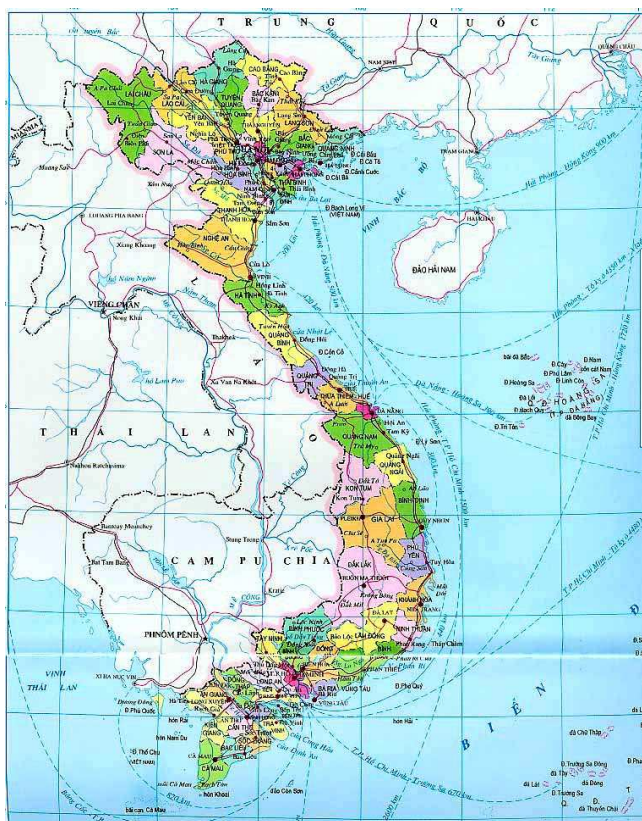
1. Wiadomości ogólne

Rys. 1 Flaga i herb Wietnamu (źródło: www.vietvisiontravel.com, data odczytu 24.04.2009)

Obszar	331 688 km ²
Położenie	8 st 40' – 23st 15' N 102 20' – 109 30' E
Stolica	Hanoi
Ustrój	Republika socjalistyczna
Głowa państwa	Prezydent Nguyễn Minh Triết
Szef rządu	Premier Nguyễn Tấn Dũng
Ludność	86 117 000
Grupy etniczne	Wietnamczycy 86,2%, Tay 1,9%, Thai 1,7%, Muong 1,5%, Khome 1,4%, Hoa 1,1%, Nun 1,1%, Hmong 1%, inne 4,1%
Wyznania	buddyzm 9,3%, katolicyzm 6,7%, Hoa Hao 1,5%, Cao Dai 1,1%, protestantyzm 0,5%, islam 0,1%, żadna 80,8%
Gęstość zaludnienia	253/ km ²
Przyrost naturalny	1,4%
Śr. długość życia	67 (m), 72 (k)
Waluta	dong (1 dong = 18 138 VND)
PKB ogółem	53 mld USD
PKB na mieszkańca ¹	720 USD

¹ źródło: www.cia.gov, data odczytu: 24.04.2009

Rys. 2. Mapa Wietnamu (źródło: www.vnbd.com, data odczytu: 1.05.2009)

2. Warunki naturalne

Wietnam zajmuje wschodnią część Półwyspu Indochińskiego, kształtem przypomina literę „S”, a z uwagi na dużą rozciągłość południkową jego terytorium jest bardzo zróżnicowane pod względem krajobrazowym.

Ukształtowanie powierzchni jest różnorodne, ok. 30% powierzchni stanowią góry, 45% wyżyny zaś 25% niziny. Północna część kraju jest regionem górzysto-wyżynnym, z najwyższym szczytem Fan Si Pan o wysokości 3143 m.n.p.m.

W środkowej części Wietnamu, zajmując dwie trzecie powierzchni kraju, na długości 1200 km rozciągają się góry Annamskie zbudowane się z wydźwigniętych w kenozoiku masywów (o wysokości do 2598 m n.p.m., Ngoc Linh) i płaskowyży - największy Tay Nguyen - pokrytych miejscami lawami bazaltowymi.

Wzdłuż wybrzeża ciągną się niziny pochodzenia aluwialnego zaś największymi regionami nizinnymi są krainy: Bac Bo na północy (delta Rzeki Czerwonej o powierzchni około 15 tys. km²) i Nam Bo na południu, na obszarze delty Mekongu o powierzchni w granicach Wietnamu około 50 tys. km². Obie delty mają bardzo urodzajne gleby, dlatego na tym obszarze zamieszkuje 75 % mieszkańców kraju.

Długość linii brzegowej wynosi 3471 km natomiast wybrzeże jest w większości górzyste, rozczłonkowane, obfitujące w liczne półwyspy i wyspy, z których największymi są Cat Ba i Cai Bau w Zatoce Tonkińskiej oraz Phu Quoc w Zatoce Tajlandzkiej.²

Niegdyś niemal cały półwysep pokryty był gęstym lasem deszczowym, jednak w 1982 roku jego powierzchnia zmniejszyła się do 23%. Dzięki rządowemu programowi zalesiania zwiększono ten obszar do 28 % zaś przy współpracy z międzynarodowymi agencjami ochrony przyrody, udało się odnieść kolejne sukcesy z zakresu ochrony fauny i flory. Odnaleziono tu jednego z najrzadszych ssaków - nosorożca jawańskiego a także całkowicie nieznane dotąd gatunki. Antylopa i jeleń z Vu Luang (skatalogowane w 1992 roku) to pierwsze od 50 lat duże ssaki odkryte przez naukowców.

1. Klimat

Północna część Wietnamu położona jest w strefie klimatu zwrotnikowego monsunowego zaś południowa leży w klimacie monsunowym, równikowym.

Stolica kraju znajduje się w strefie klimatu monsunowego, który od maja do września charakteryzuje się wysokimi temperaturami i dużą liczbą dni deszczowych. Okres między listopadem a marcem to czas niskiej temperatury oraz małej ilości opadów.

Rys. 3. Temperatury powietrza w Hanoi
(źródło: www.wordtravel.com data odczytu: 23.04.2009)

² Azja Południowo Wschodnia Przewodnik dla łowców przygód, oprac. zbiorowe, G+J RBA, Warszawa 2008, s. 190

Z kolei południe kraju z miastem Ho Chi Minh, z uwagi na bliskość równika oraz duży wpływ klimatu morskiego charakteryzuje się stałymi wysokimi temperaturami i permanentnymi opadami deszczu między majem a listopadem. Ulewy są intensywne ale krótkotrwałe. W okresie pomiędzy lipcem a listopadem występuje dodatkowo zagrożenie występowania tajfunów.

Rys. 4. Temperatury powietrza w Ho Chi Minh City
(źródło: www.wordtravel.com data odczytu: 23.04.2009)

2. Historia

Pierwsze formy państwowości Van Lang, utworzyły w I tysiącleciu p.n.e. w północnej części współczesnego Wietnamu plemiona Lac Viet. W drugiej połowie III w. p.n.e., państwo podbite przez plemiona Tay Au, znalazło się pod panowaniem królestwa Au Lac. W 221 p.n.e. Au Lac zostało pokonane przez chińską dynastię Qin i stało się cesarską prowincją co de facto oznaczało znalezienie się w kręgu cywilizacji chińskiej.

Mimo powstań przejmowano pismo chińskie, nauki Konfucjusza i od VI wieku także buddyzm. W 939 Wietnamczycy wyzwolili się i utworzyli państwo Dai Co Viet - scentralizowany kraj zdolny do odparcia ataków Chin i narzucenia zwierzchnictwa sąsiedniej Czampie. Towarzyszył temu rozwój kulturalny i społeczny jednak po upadku dynastii Tran chińska dynastia Ming powróciła do planów podboju Dai Viet. W 1407 r. wojska cesarskie zajęły kraj, ale ogólnonarodowe powstanie 1418–28 zmusiło Chińczyków do wycofania się zaś kraj wkroczył w okres rozkwitu i „złotego wieku”.

W XVI–XVII w. do Wietnamu przybyli pierwsi Europejczycy: Portugalczycy, Holendrzy, Anglicy i Francuzi. Przybysze zakładali faktorie kupieckie, budowali chrześcijańskie świątynie. Od połowy XVIII w. narastał kryzys agrarny i destabilizacja polityczna. Samodzielny rozwój Wietnamu przerwała agresja francuska kiedy w latach

1852–62 Francja podjęła pierwszą wojnę kolonialną przeciw Wietnamowi zaś ostatecznie, w latach 1883–84 narzuciła swój protektorat.³ Kolonizatorzy podzielili kraj na 3 części: Tonkin, Annam, Kochinchinę. W 1887r. Wietnam wraz z Kambodżą i Laosem wszedł w skład Indochin Francuskich. Niewygasłe dążenia do niepodległości nasiliły się po I wojnie światowej. W 1927r. powstała Narodowa Partia Wietnamu związana z Kuomintangiem, 1930r. pod kierownictwem Ho Chi Minha — Komunistyczna Partia Wietnamu. W czasie II wojny światowej doszło do porozumienia władz Vichy z Japonią, zezwalającego na rozmieszczenie garnizonów japońskich w północnym Wietnamie. W 1941r. komuniści powołali Viet-Minh, z którego inspiracji zaczęły tworzyć się oddziały partyzanckie. W 1945r. po obaleniu francuskiej administracji kolonialnej przez Japończyków i z ich inspiracji cesarz Bao Dai proklamował niepodległość Wietnamu a komuniści utworzyli Komitet Wyzwolenia Narodowego Wietnamu, a w sierpniu wobec zbliżającej się klęski Japonii wezwali do ogólnonarodowego powstania. W porozumieniach z 1946r. Francja uznała ograniczoną niepodległość Wietnamu w ramach Unii Francuskiej jednak ostrzelanie przez Francuzów Hajfongu rozpoczęło wojnę indochińską. Stopniowo coraz większą rolę odgrywały w niej USA, wspierając Francję politycznie i udzielając jej pomocy wojskowej. Układy genewskie 1954r. stanowiły o zaprzestaniu działań wojennych, uznania suwerenności, niepodległości, jedności i integralności terytorialnej Wietnamu oraz zapewnienia w nim swobód demokratycznych. Ustalono linię demarkacyjną wzdłuż rzeki Ben Hai i zalecono do 20 VII 1956 r. przeprowadzić wybory w celu zjednoczenia kraju w warunkach demokracji i pokoju.

W następnych latach Demokratyczna Republika Wietnamu kontynuowała umacnianie ustroju komunistycznego. W Wietnamie Południowym premierem został, dzięki poparciu USA, Ngo Dinh Diem, który nie uznał układów genewskich, odmówił przeprowadzenia przewidzianych wyborów oraz w 1955r. proklamował Republikę Wietnamu. W 1963r. USA poparły zamach stanu a wojska amerykańskie włączyły się do walki z siłami komunistycznymi, rozpoczynając kilkuletnią, krwawą wojnę wietnamską w czasie której na terytorium Wietnamu (o obszarze mniej więcej równym Polsce) zrzucono więcej bomb, niż na wszystkich frontach II Wojny Światowej.

³ S. Bailey, Wietnam Key Guide, Hachette Warszawa 2007, s.28

Rys. 5. Fotografia z wojny wietnamskiej
(źródło: www.traveltovietnam.cc data odczytu 25.04 2009)

Kończące wojnę układy paryskie z 1973r. przewidywały, poza wycofaniem wojsk amerykańskich, demokratyczne wybory w Wietnamie Południowym i pokojowe zjednoczenie kraju. W 1976r. Zgromadzenie Narodowe proklamowało zjednoczoną Socjalistyczną Republikę Wietnamu, przyjętą tego roku do ONZ.

W latach 1976–80 władze przesiedliły z wielkich miast na południu kraju, do tzw. nowych regionów gospodarczych, ponad 1,5 mln osób uznanych za potencjalnych przeciwników politycznych. Prześladowania doprowadziły do masowych ucieczek z Wietnamu drogą morską (boat people). Komunizacja gospodarki doprowadziła 1978r. do kryzysu gospodarczego. Na przełomie 1978 i 1979 r. Wietnam obalił rządy popieranych przez ChRL Czerwonych Khmerów w Kambodży, jednocześnie doszło do konfliktu władz z ludnością chińską na Południu; w odwecie ChRL dokonała inwazji na północne prowincje Wietnamu. Trudna sytuacja gospodarcza (rekordowa hiperinflacja na poziomie 774,7%) przyczyniła się do zainicjowania na VI Zjeździe KPW (1986r.) reform gospodarczych (m.in. dekollektywizacji rolnictwa, zezwolenia na inwestycje zagraniczne oraz prywatną działalność gospodarczą). Ich celem jest wdrożenie gospodarki rynkowej z silnym interwencjonizmem państwa przy zachowaniu politycznej władzy partii komunistycznej. W latach dziewięćdziesiątych normalizacji uległy stosunki z ChRL i USA; od 1995r. Wietnam jest członkiem ASEAN. W 1997 roku stanowisko objął

pierwszy po wojnie amerykański ambasador i jednocześnie jeńiec wojenny – Douglas Peterson natomiast w 2001 roku Zgromadzenie Narodowe ratyfikowały traktat handlowy, dzięki któremu wartość wietnamskich towarów importowanych do Stanów Zjednoczonych wynosiła w 2003 roku 4,5 mld USD a więc cztery razy więcej niż w przeciwnym kierunku.

3. Gospodarka

Od czasu przeprowadzenia reformy gospodarczej (do 1990 Wietnam był przecież krajem o centralnym systemie planowania, silnie powiązany z ZSRR) występuje zauważalny wzrost gospodarczy - jeden z najszybszych na świecie gdyż produkt krajowy brutto w latach 1980–90 wzrastał rocznie średnio o 4,6% natomiast w kolejnej dekadzie, 1990–2005 już o około 9%. Jest to związane z rozwojem sektora prywatnego w usługach oraz przemyśle, przekazaniem chłopom państwowej ziemi w wieloletnią dzierżawę oraz ściągnięciu zagranicznych inwestorów (Tajwan, Hongkong, Singapur, Francja, Australia, USA) których kapitał widoczny jest szczególnie na północy kraju. Struktura wytwarzania PKB w 2005 roku wyglądała następująco - przemysł 41,0%, usługi 38,1%, rolnictwo 20,9%.

Tab. 1 Produkt Krajowy Brutto w mln \$
(źródło: www.vvg-vietnam.com/economics data odczytu 3.05.2009)

GDP (converted to US\$) US\$ 1 = VND 15,000 (constant) Reported in billion dollars

2005 ¹	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995
53.1	35.3	33.7	32.89	32.9	28.19	26.41	26.0	24.27	21.65	14.86

Tab. 2 Produkt Krajowy Brutto w \$
(źródło: www.vvg-vietnam.com/economics data odczytu 3.05.2009)

GDP per capita household consumption (converted to US\$) VND 1 = US\$ 16,000¹ (constant)

2006 ^(f)	2005 ⁵	2004 ⁴	2002	2001 ³	2000	1999	1998	1997	1996	1995
720	638	564	394	375-1,875	363 ²	339	311	295	282	200

6. Rolnictwo

Bardzo duży odsetek ludności aktywnej zawodowo czynnie zajmuje się rolnictwem z czego jedynie 2% gospodarstw kontroluje państwo – reszta to gospodarstwa rodzinne. Większą część terytorium pokrywają mało żyzne, głównie kamieniste gleby laterytowe

i czerwonoziemne, przechodzące w wyższych piętrach gór w brunatnoziemy. Na nadmorskich nizinach i w deltach rzek występują glejowe mady ilaste, intensywnie wykorzystane rolniczo. 21 % obszaru kraju zajmują tereny uprawne a 1% pastwiska. Należy zauważyć, że w skali całego kraju uprawy ryżu obejmują 95% terenów uprawnych. Ryż zbierany jest dwa a nawet trzy razy do roku co pozwala Wietnamowi pozostać w czołówce światowych eksporterów. Wśród innych uprawianych tu roślin wymienić należy kaczuk, słodkie ziemniaki, kasawę, trzcinę cukrową, kukurydzę, herbatę oraz kawę.

Stosunkowo słabo rozwinięta hodowla, głównie trzody chlewnej i bawołów a w górach słoni, wykorzystywanych jako siła pociągowa. W wyżywieniu ludności istotne znaczenie, a rybołówstwo śródlądowe i morskie - w wodach przybrzeżnych mają miejsce połowy ryb, krabów, krewetek oraz pozyskanie koralu.

7. Przemysł

Wietnam posiada różnorodne, ale w niewielkim stopniu rozpoznane złoża surowców mineralnych. W szelfie Morza Południowochińskiego odkryto złoża ropy naftowej i w 2005 wydobyto 19,1 mln ton. W dolinie Rzeki Czerwonej i delcie Mekongu rozpoczęto eksploatację gazu ziemnego (5,2 mld m³). Ważnym towarem eksportowym oraz podstawowym źródłem energii jest węgiel kamienny, wydobywany w okolicach Luang Yen, na północ od Rzeki Czerwonej. Na terenie kraju eksploatuje się także złoża fosforytów (940 tys. ton), antracytu (32,4 mln ton), manganu, żelaza i boksytu. Odkryto także pokłady soli. 75 % energii pochodzi z elektrowni cieplnych zaś 25% z wodnej, umiejscowionej na Rzece Czarnej.

Przemysł przetwórczy koncentruje się przede wszystkim wokół zakładów przemysłu lekkiego: cukrownie, łuszczenie ryżu, przetwórstwo tytoniu, owoców i kawy oraz tartaki czy cegielnie. W rękach państwa znajduje się coraz mniej przedsiębiorstw. Obecnie rząd kontroluje ok. 50 % zakładów, głównie z branży spożywczej, odzieżowej i chemicznej. Warto wspomnieć także o wielowiekowych tradycjach rzemiosła, dostarczającego wyrobów z bambusa, słomy ryżowej, laki, drewna i kości słoniowej.

W rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie zatrudnione jest 56,8% ludności zawodowo czynnej, w przemyśle — 37,0%, w usługach — pozostała część. Bezrobocie w 2005r. roku wynosiło 2,4%. Jak widać na przykładzie poniższej tabeli, gospodarka Wietnamu przedstawia obraz typowego, średnio rozwiniętego kraju, dążącego dopiero do

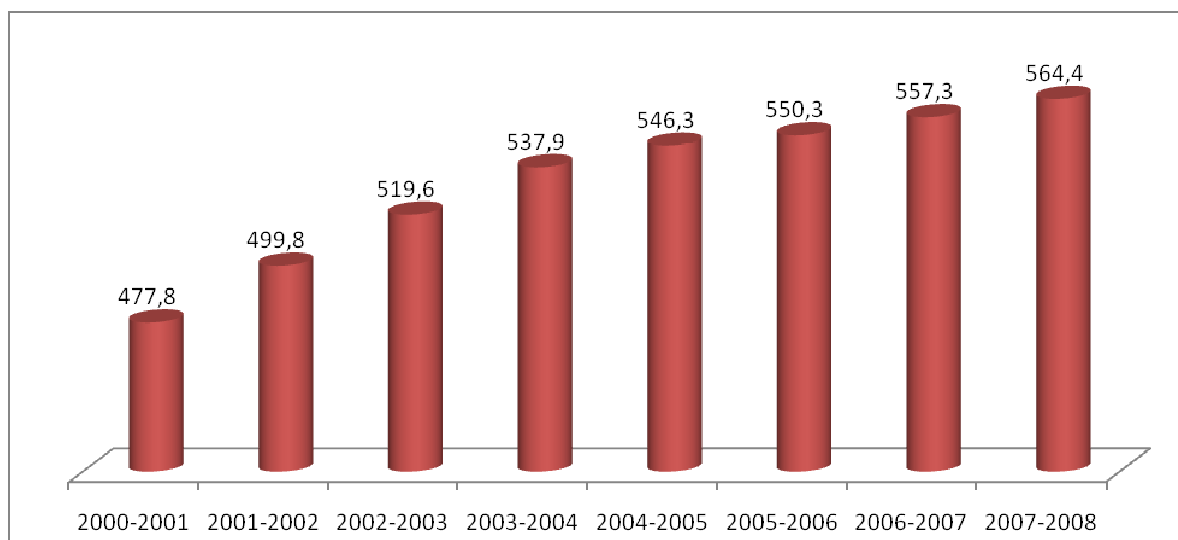
prawdziwie wolnorynkowej struktury społeczno – gospodarczej. Dopiero w styczniu 2007r. Wietnam został przyjęty do World Trade Organization i jest to przyjęcie na zasadach gospodarki nierynkowej (przez pierwsze 12 lat) czyli członkowie WTO mogą stosować środki antydumpingowe, ale jest to jednak otwarcie dla Wietnamu nowych drzwi eksportowych. Z punktu widzenia turystyki i jej rozwoju, skupić należy się tu na zatrudnieniu ludności w tym sektorze, które od kilku lat utrzymuje się na poziomie constans. Różnego rodzaju stanowiska w hotelach, restauracjach, centrach aktywności rekreacyjnej, kulturalnej i sportowej grupują stałą, niezbyt liczną grupę pracowników.

Tab. 3. Struktura zatrudnienia (źródło: www.gso.gov.vn data odczytu 2.05 2009)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	% Prel. 2007
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
By ownership								
State	9.31	9.34	9.49	9.95	9.88	9.50	9.11	9.00
Non-state	89.70	89.49	89.01	88.14	87.83	87.84	87.81	87.52
Foreign investment sector	0.99	1.16	1.49	1.91	2.29	2.66	3.08	3.49
By kind of economic activity								
Agriculture and forestry	62.46	60.65	58.66	56.98	55.37	53.61	51.78	50.20
Fishing	2.63	2.81	3.25	3.27	3.38	3.49	3.59	3.70
Mining and quarrying	0.68	0.70	0.72	0.73	0.78	0.80	0.85	0.90
Manufacturing	9.44	10.08	10.53	11.24	11.62	12.34	13.05	13.50
Electricity, gas and water supply	0.22	0.27	0.29	0.31	0.33	0.36	0.40	0.45
Construction	2.77	3.35	3.86	4.16	4.62	4.70	4.93	5.13
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motor cycles and personal and household goods	10.36	10.54	10.84	11.17	11.46	11.60	11.80	11.98
Hotels, restaurant	1.82	1.82	1.81	1.82	1.82	1.80	1.81	1.84
Transport, storage and communications	3.12	3.06	2.99	2.94	2.89	2.84	2.80	2.76
Financial intermediation	0.20	0.22	0.25	0.27	0.30	0.37	0.42	0.48
Scientific activities and technology	0.05	0.05	0.05	0.05	0.06	0.06	0.06	0.06
Real estate, renting and business activities	0.17	0.19	0.23	0.27	0.31	0.36	0.41	0.49
Public administration and defence; compulsory social security	1.00	1.03	1.11	1.19	1.29	1.52	1.65	1.80
Education and training	2.65	2.69	2.76	2.82	2.85	2.90	3.00	3.07
Health and social work	0.60	0.66	0.71	0.76	0.83	0.85	0.86	0.87
Recreational, cultural and sporting activities	0.35	0.32	0.32	0.32	0.31	0.31	0.31	0.31
Activities of Party and of membership organisations	0.17	0.21	0.24	0.27	0.30	0.35	0.40	0.44

Perspektywicznym natomiast wydaje się być fakt, że coraz większą liczbę zatrudnionych w tej branży stanowią kobiety. Z pewnością jest to związane ze stałym wzrostem ich wykształcenia, co przekłada się bezpośrednio na ilość uczennic, kształcących się w wietnamskich szkołach a także nauczycielek w nich kształcących. Zależność pomiędzy aktywnością zawodową kobiet a podwyższeniem poziomu usług turystycznych jest oczywista, co znajduje odzwierciedlenie w różnego rodzaju akcjach społecznych. "Turystyka szansą dla kobiet" – to hasło było mottem Światowego Dnia Turystyki ONZ w 2007 roku. Turystyka w skali globalnej, daje zatrudnienie bardzo dużej ilości kobiet, a także zapewnia im doskonałe możliwości rozwoju zawodowego. Najsilniejszy wzrost ma miejsce w krajach ubogich, w dziedzinach takich jak: rękodzieło,

obsługa ruchu turystycznego oraz w instytucjach związanych z ochroną kultury. Truizmem jest twierdzenie, że uwzględnienie roli kobiet w szeroko pojmowanej gospodarce, prowadzi do przywrócenia równowagi społecznej oraz ustabilizowania struktur społecznych na poziomie odpowiadającym ogólnie przyjętym, demokratycznym standardom.

Rys. 6. Udział kobiet w szkolnictwie
(źródło: oprac. własne na podstawie www.gso.gov.vn data odczytu 23.04.2009)

II. Uwarunkowania rozwoju turystyki

1. Atrakcje turystyczne

W chwili obecnej, rozwój branży turystycznej stanowi dla Wietnamu szansę poważnego zaistnienia na mapie globalnych zainteresowań międzynarodowego ruchu turystycznego. Z uwagi na ogromne bogactwo kulturowe, nieprzeciętne walory krajobrazowe oraz stale modernizowaną infrastrukturę, kraj ten staje się coraz bardziej atrakcyjnym regionem recepcji turystycznej. Wyróżnić tutaj należy obszary o specyficznych kulturowo – przyrodniczych uwarunkowaniach:

- Północ kraju
- Wietnam Środkowy
- Południe
- Hanoi
- Miasto Ho Chi Minha

Północna część kraju to górzysty region pełen widowiskowo wznoszących się wapiennych szczytów i żyznych dolin przeznaczonych pod plantacje ryżu i uprawy herbaty. Turystów przyciąga tu ósmy co do wielkości Park Narodowy **Ba Be**, utworzony w 1992 roku, chroniący 417 gatunków roślin, 100 gatunków motyli oraz 110 ptaków⁴.

Rys. 7. Park Narodowy Ba Be
(źródło www.indochinalegend.com data odczytu 23.04.2009)

⁴ www.footprintsvietnam.com

Ciekawym akcentem o etnicznym charakterze jest **Bac Son** – niewielkie miasteczko targowe zamieszkałe przez główne grupy etniczne. Odkryto tu zabytki datowane na 5000 - 3000 p.n.e. zaś z nowszych wydarzeń, miała tu miejsce rewolucyjna rewolta w 1940 roku, na której cześć wybudowano Muzeum Powstania Bac Son. Godny uwagi jest także zespół świątyń i jaskiń, powstałych w połowie XV wieku, z których szczytu roztaczają się niebywałe widoki. Miejscem historycznego zwycięstwa w 1954 roku nad wojskami francuskimi jest **Dien Bien Phu**. Obecnie to nieciekawe miasto położone przy granicy z Laosem, gdzie turyście kierują się głównie do Muzeum Historycznego Zwycięstwa i na Cmentarz Bohaterów Rewolucji. Warto także zwiedzić malownicze okolice, gdyż krajobrazy Parku Narodowego **Cuc Hung** nie mają sobie równych. Żelaznym punktem programu jest też **Hajfong** – trzecie co do wielkości miasto kraju, cechujące się urokliwą kolonialną architekturą. Zwolennikom ucieczki od cywilizacji przypadnie do gustu z kolei **Hoa Lu** – stolica kraju z X wieku. Znajdują się tutaj świątynie Dinh Tien Hanga z XI wieku oraz króla Le Dai Hanha. Większa część stolicy uległa zniszczeniu ale archeolodzy dokonali tu licznych interesujących odkryć zaś turyści mogą podziwiać dobrze zachowane grobowce. Na zwolenników trekkingu czeka też interesująca wędrówka z tarasowych pól ryżowych **Sapy** do górskich wiosek lub na najwyższy szczyt Wietnamu, Fan Si Pan. Koniecznie też trzeba odbyć rejs po Zatoce **Ha Long** – 1600 malowniczych, w większości niezamieszkanach wysp i wysepek wznoszących się nad turkusowym morzem to miejsce wpisane na listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO⁵.

Wietnam środkowy kojarzony jest przede wszystkim z dwoma najpiękniejszymi miastami - cesarskim Hue i historycznym portem Hoi An. **Hue** to dawna stolica Wietnamu. Niezatarte wrażenia pozostają po rejsie statkiem po rzece Perfumowanej i wizycie w pagodzie **Thien Mu** (Boskiej Damy). Biura podróży często organizują także zwiedzanie cytadeli leżącej na brzegu rzeki. Ten zamek, zajmujący 5 km² był niegdyś najwspanialszym kompleksem pałacowym w całej Azji. Otoczona murem i fortyfikacjami twierdza ma 10 bram ozdobionych pięknymi, kolorowymi rzeźbami. Z kolei **Hoi An** to zabytkowe miasteczko, które w wiekach było XVI-XIII jednym z najbardziej ruchliwych portów i centrów handlu w południowo-wschodniej Azji. Spacer wąskimi uliczkami, przy których stoją kryte dachówką drewniane domy utrzymane w stylu chińskim lub japońskim, pośród pagód i mostów dostarcza niezapomnianych wrażeń i stanowi kwintesencję charakteru wietnamskiej urbanistyki. Ciekawostką jest także położone w górach francuskie

⁵ www.canthotourist.com.vn

uzdrowisko **Dalat**, którego okolica nastraja do wielogodzinnych spacerów – pięć wulkanicznych szczytów wysokich na 2400 m, rozległe lasy deszczowe, wodospady, bujna roślinność to miła odmiana od zaludnionych miast handlowych. Specyficznym miejscem odwiedzanym przez turystów jest także Strefa Zdemilitaryzowana – dzieląca dawniej Demokratyczną Republikę Wietnamu od południowej Republiki Wietnamu. Warto tu zobaczyć Bazę Wojskową **Tacon**, Szlak **Ho Chi Minha** czy **Rock Pile** (wapienną skałę o wysokości 250 metrów będącą amerykańskim punktem obserwacyjnym). Natomiast znanym z wielu produkcji filmowych jest niezwykle archeologiczny skarbiec Wietnamu - **My Son**. To ponad 70 budowli czamskich, które przetrwały lata wojen i zmagania z ekspansywną roślinnością. W czasie zwiedzania należy uważać by nie zboczyć z utartych szlaków, gdyż nie wiadomo jak dokładnie pobliskie tereny zostały oczyszczone z min⁶.

Rys.8. My Son (źródło: www.mandalay.pl/Wietnam data odczytu 23.04.2009)

Południe kraju i jego wygląd zależą głównie od kapryśnej delty Mekongu. Zalane przez powódzie równiny mogą przeobrazić się w pełne bujnych sadów i plantacji ogrody, jednak niezależnie od pory roku warto odwiedzić tu **Can Tho** i pływające targi. To

⁶ http://www.vietnamtourism.com/e_pages/news/index.aspn.

najsympatyczniejsze miasto z całej delty najlepiej zwiedzić pieszo, jednak koniecznie trzeba dokonać zakupów u pływających handlarzy, którzy nadają temu miejscu niepowtarzalnego kolorytu. Żelaznym punktem programu musi być także Wielka Świątynia **Cao Dai** – główna siedziba rodzimej religii, kaodaizmu. Ciekawym przeżyciem o nieco innym charakterze będzie wycieczka do tuneli **Cu Chin** wykopanych przez partyzantów Vietkongu. W czasie wojny wietnamskiej wykopano sieć podziemnych tuneli o łącznej długości 200 km w pobliżu posterunków i baz wojsk amerykańskich, częściowo nawet pod nimi. W ciągu 10 lat, w czasie nalotów zginęło w nich ok. 10 000 żołnierzy. Partyzanci używali tuneli jako mieszkań, magazynów, szpitali i kryjówek. Tunele te są zbyt wąskie dla większości turystów z zachodu (wejścia mają przekrój 22 x 30 cm) jednak fragmenty z nich poszerzono specjalnie dla zwiedzających. Przy samej południowej granicy kraju z Kambodżą znajduje się natomiast **Phu Quo**. To największa wietnamska tropikalna wyspa. Słynie ze wspaniałych, wielokilometrowych, prawie dzikich, piaszczystych plaż, palm kokosowych, pysznych owoców morza oraz produkcji sosu rybnego. Po wypoczynku na plaży warto zobaczyć także Świątynię Wieloryba oraz Wyspę Żółwia.

Hanoi – nazwa tego miasta oznacza „w zakolu rzeki” i w pełni oddaje jego urokliwe położenie. Stolica Wietnamu to z jednej strony rozwijająca się metropolia (zatrudnionych w branży turystycznej jest ok. 80 000 osób) ale z drugiej zwarte, eleganckie i zabytkowe miasto.

Rys.9. Widok Hanoi (źródło www.vietnamopentour.com.vn data odczytu: 4.05.2009)

Obowiązkowe jest zwiedzanie miejsc związanych z „wujem Ho”, ojcem narodu i zmarłym przywódcą: placu **Ba Dinh**, gdzie stoi zbudowane z granitu i marmuru mauzoleum **Ho Chi Minha** oraz jego skromny dom, w którym żył i pracował. Następnie wizyta w **Muzeum Ho Chi Minha**, gdzie zgromadzono eksponaty przedstawiające niedawną historię Wietnamu. Ciekawą propozycją może być wycieczka rowerowa po zabytkowej Dzielnicy Francuskiej, w której przy krętych, wąskich uliczkach i szerokich bulwarach stoją eleganckie rezydencje, zbudowane w czasach kolonii francuskiej. Dla złapania chwili oddechu warto udać się nad jezioro Hoan Kiem. Znajduje się tam uroczy park, w którym mieszkańcy ćwiczą *tai chi* zaś turyści mogą zwiedzić **Świątynię Jadeitowej Góry i Most Słonecznego Promienia**.

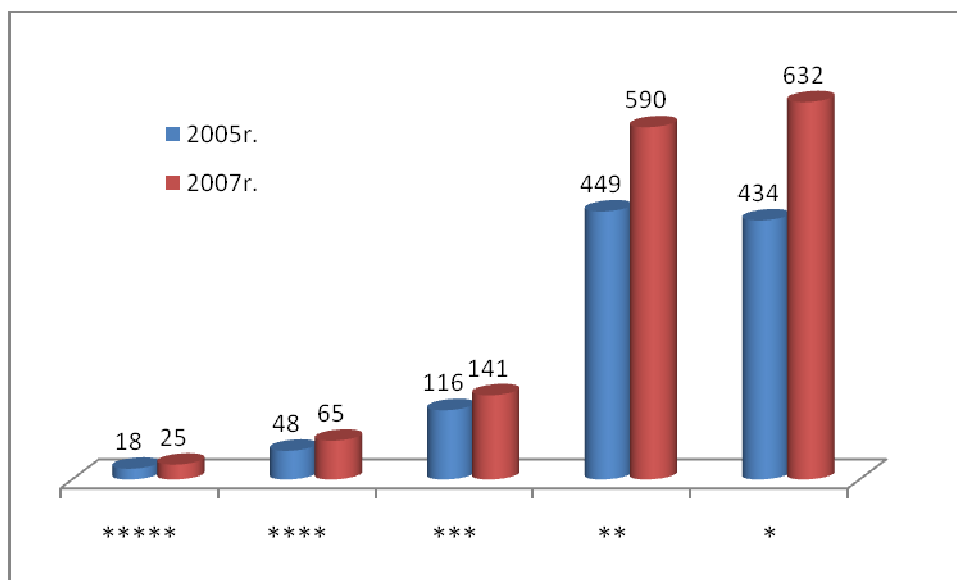
Miasto **Ho Chi Minha**, dawniej Sajgon, to tętnica życia, wielka aglomeracja, której sercem jest plac **Lam Son**, przyciągający miłośników zakupów. Ogromny ośrodek przemysłowo – handlowy zamieszkuje obecnie ok. 6 milionów ludzi toteż poziom zatłoczenia bywa dla turystów nieznośny. Najłatwiej zatem poruszać się po mieście riksami, dzięki czemu uda się zwiedzić maksymalnie dużą ilość obiektów. Na uwagę zasługuje **Cholon** – kipiąca życiem chińska dzielnica. Swoista mieszanina smaków, zapachów, kolorów przyprawia o zawrót głowy i sprawia, że **zwiedzanie Domu Zgromadzeń Dynastii Ming** czy **Pagody Quan Am** jest przeżyciem jedynym w swoim rodzaju. Dla turystów chcących zgłębić specyfikę kraju, nieodzownym będzie odwiedzenie **Muzeum Historii Wietnamu**. Kolekcja eksponatów obejmuje obiekty od epoki przedhistorycznej aż do narodzin Wietnamskiej Partii Komunistycznej w 1930 roku. Duże wrażenie robi także dwuwieżowa, ceglana katedra **Notre Dame** przed którą stoi posąg Madonny. Przygnębiającym świadectwem czasów wojennych jest muzeum śladów wojny – **Boa Tang Chung Tich Chien Tranh**. Sugestywne fotografie, zbiory uzbrojenia, narzędzia tortur przeznaczone są raczej dla osób o mocnych nerwach gdyż w pełni dokumentują bestialskie działania prowadzone na linii frontu⁷.

2. Baza noclegowa

Wybór i ilość miejsc noclegowych w Wietnamie jest dość ograniczona ze względu na stosunkowo niewielki rozwój branży turystycznej. Można tu jednak znaleźć zarówno hotele pięciogwiazdkowe wraz z ekskluzywnymi centrami SPA jak i niewielkie rodzinne hoteliki. Standaryzacja przebiega według wytycznych Państwowego Zarządu Turystyki,

⁷ www.vietnamtourism-info.com

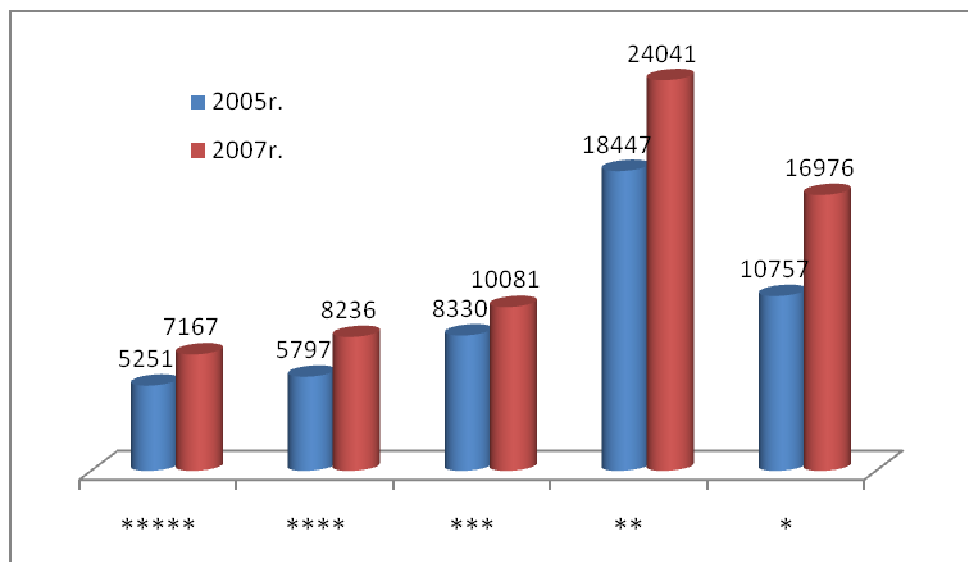
raczej nie odbiegając od międzynarodowych standardów do których przyzwyczajeni są polscy turyści. Istotne jest zachowanie norm w zakresie wielkości i wyposażenia obiektu, kwalifikacji personelu oraz możliwości świadczenia dodatkowych usług⁸

Rys. 10. Liczba hoteli dostępnych w 2005 i 2007r.
(oprac. własne na podstawie www.vietnamtourism.com)

Na zamieszczonym powyżej wykresie słupkowym widać wyraźnie, że mimo iż liczba kwater w stosunku do wielkości kraju nie jest imponująca, to jednak występuje znaczny progres w kwestii ilości hoteli. Niedrogie hotele jedno i dwugwiazdkowe są zazwyczaj własnością prywatną zaś te bardziej ekskluzywne należą do międzynarodowych sieci, które rozpoczynają inwestować w Wietnamie. Standard ma zazwyczaj przełożenie na ilość miejsc noclegowych, które oferuje turystom dany ośrodek.

⁸ red. A. Panasiuk, Jakość usług turystycznych Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007, s. 91

Rys. 11. Ilość miejsc noclegowych dostępnych w 2005 i 2007 r.
(oprac. własne na podstawie www.vietnamtourism.com)

Średnia ilość miejsc noclegowych w hotelach jednogwiazdkowych wynosiła w 2007 roku 26 miejsc, zaś w ośrodkach najwyższej klasy aż 287. Jest to oczywisty przejaw typowego dla pierwszej fazy rozwoju rynku turystycznego „boomu budowlanego”, prowadzącego do wyraźnej stratyfikacji ośrodków oferujących usługi noclegowe. Z punktu widzenia przeciętnego turysty to wyraźne udogodnienie, że posiada do dyspozycji placówki o tak zróżnicowanym standardzie, a co za tym idzie – cenie. Niezależnie jednak od ilości gwiazdek, hotele są zazwyczaj wygodne i zadbane oraz w większych miastach zatrudniają kadrę posługującą się angielskim w stopniu przynajmniej minimalnym. Hotele najwyższej klasy oferują zawsze osobną łazienkę, klimatyzację, telewizor, minibar i sejf. Najtańsze pokoje (poniżej 5 USD) mają zazwyczaj prysznic w umywalni zaś klimatyzację zastępuje wentylator. Większość hoteli posiada swoje strony internetowe jednak przed przyjazdem warto potwierdzić rezerwację drogą telefoniczną. Na wysokim poziomie stoją natomiast serwisy oferujące zbiorcze informacje dotyczące dostępności pokoi i dające możliwość natychmiastowej ich rezerwacji. Wiedząc o tym, że internauta przegląda zazwyczaj kilkanaście pierwszych ofert znalezionych w wyszukiwarkach internetowych, wietnamscy touroperatorzy dbają o odpowiednie pozycjonowanie serwisów, co wydatnie ułatwia poszukiwania każdemu globtroterowi⁹. Do niedawna w Wietnamie panował system podwójnych cen – według którego turyści

⁹ M. Mucha, *Pozycjonowanie stron www* „Hotelarz”, 2006, nr 7

zagraniczni płacili wyższe kwoty niż miejscowi. Obecnie jednak odchodzi się od tego zwyczaju.

3. Ograniczenia natury prawno-społecznej

Ograniczenia celne nie odbiegają specjalnie od ogólnie przyjętych norm w innych krajach – nie podlegają oceniu przedmioty przeznaczone do użytku osobistego, w ilościach nie wskazujących na przeznaczenie handlowe. Rzeczy o większej wartości, a także gotówkę powyżej 3000 USD należy zgłosić w deklaracji celnej. Istnieje też specyficzna kontrola tzw. kulturalna: przywożone i wywożone kasety wideo, magnetofonowe, płyty CD są sprawdzane i ewentualnie mogą zostać zatrzymane. Również książki i czasopisma mogą być kontrolowane, a nie wywożone w Wietnamie filmy (klisze fotograficzne) zakwestionowane przy wyjeździe. Paczki wysyłane do Wietnamu są rozpakowywane i drobiazgowo sprawdzane przez cenzurę.

Obecnie coraz lepszy jest dostęp do Internetu. Początkowo władze zamykały kafejki internetowe obecnie jednak można je znaleźć w każdym większym mieście. Gorzej wygląda kwestia zasobów internetowych – niektóre strony (np. BBC) mogą być czasowo blokowane.

W wieczornych programach telewizyjnych nadawane są zazwyczaj relacje w języku angielskim, jednak zwykle dotyczą one wizyt członków partii w zakładach pracy czy też spotkań Komitetu Ludowego. Chcąc pozostać na bieżąco z obiektywnymi informacjami napływającymi ze świata należy raczej korzystać z dostępu do telewizji kablowej.

W stosunku do turystów zagranicznych brak restrykcyjnych przepisów dotyczących zakwaterowania jednak wietnamscy goście płci odmiennej, często są zmuszeni do wynajęcia dwóch oddzielnych pokoi. Obcokrajowcy przebywający w Wietnamie muszą jednak dokonać meldunku na policji ale obowiązek ten realizowany jest przez osobę lub instytucję kwaterującą.

Turyści chcący odwiedzać świątynie i miejsca kultu powinni zdejmować obuwie i ubrać się stosownie do sytuacji (zakryte ramiona i kolana). Niemile widziane są także publiczne uściski i pocałunki.

4. Transport i komunikacja

Do Wietnamu można dotrzeć stosunkowo szybko dzięki międzynarodowym połączeniom lotniczym – dla lotów z Europy kluczowym jest Paryż zaś punktami przesiadkowymi są często Hongkong i Bangkok. Głównymi przewoźnikami są Aeroflot, Air France, Cathay Pacific i Lufthansa. Na przeloty krajowe monopol posiadają Vietnam Airlines, które docierają do 15 lotnisk na terenie całego kraju. Wyjątkiem jest jedynie pierwsza prywatna linia lotnicza - Indochina Airlines. W 2004 roku VA zniosły dwuwarstwowy system cenowy i cudzoziemcy nie muszą płacić już 20% większej stawki za bilety lotnicze¹⁰. Największe porty lotnicze to Tan Son Chat oraz Noi Bai, znajdujące się w bezpośrednim pobliżu głównych miast: Ho Chi Minh i Hanoi.

Istnieje także możliwość dojazdu z Chin drogą kolejową jednak pociągi są bardzo powolne zaś odległości duże – podróż między Hanoi a Ho Chi Minh trwa 29 godzin. Wietnam ma niedostatecznie rozwiniętą sieć kolejową o łącznej długości 2,6 tys. km jednak pociąg może stanowić stosunkowo wygodny i tani środek lokomocji. Należy jedynie wybierać przedziały pierwszej klasy. Turyści mają wtedy do dyspozycji klimatyzowane wagony, miękkie siedzenia oraz posiłek w cenie biletu.

Wietnamczycy preferują podróże przy użyciu samochodu jako głównego środka transportu, toteż połączenia drogowe pomiędzy głównymi miastami są względnie przyzwoite. W sumie znajduje się tu 222 tys. km dróg w większości gruntowych zaś tylko 42,1 tys. km utwardzonych. Główny szlak komunikacyjny stanowi szosa pomiędzy Hanoi a Ho Chi Minh. Dla turystów brakuje jednak samochodów do wynajęcia, toteż wygodniej jest skorzystać ze zorganizowanych wycieczek turystycznych. Po mieście natomiast najlepiej jest poruszać się riksą i zachować ostrożność, gdyż na skutek wypadków drogowych w pierwszym półroczu 2006 roku zginęło na drogach prawie 6,5 tys. osób. Istnieje także możliwość skorzystania z transportu liniami autobusowymi – jednak pojazdy są często stare, powolne, zatłoczone i bardzo awaryjne.

Do wybrzeży Wietnamu zawija sporo statków wycieczkowych jednak brak regularnych rejsów w tym kierunku. To bez wątpienia mankament, gdyż wśród turystów z Azji tego typu wycieczki są bardzo popularne¹¹. Być może sytuacja ulegnie zmianie dzięki najnowszym inwestycjom, takim jak budowa pierwszego typowo turystycznego terminalu o długości niemal 2 km, łączącego wyspę Tuan Chau z miastem Ha Long. Do tej pory kraj posiadający wybrzeże o długości 3000km nie dysponował podobnym

¹⁰ www.tur-info.pl

¹¹ M. Muszyński. *Pływający biznes*, „Hotelarz” 2005, nr 7

obiektem¹². Dobrze rozwinięta jest natomiast żegluga śródlądowa (17,7 tys. km dróg wodnych) i przybrzeżna. Główne porty morskie to Ho Chi Minh i Hajfong zaś między Hajfongiem a wyspą Cat Ba kursują dodatkowo promy.

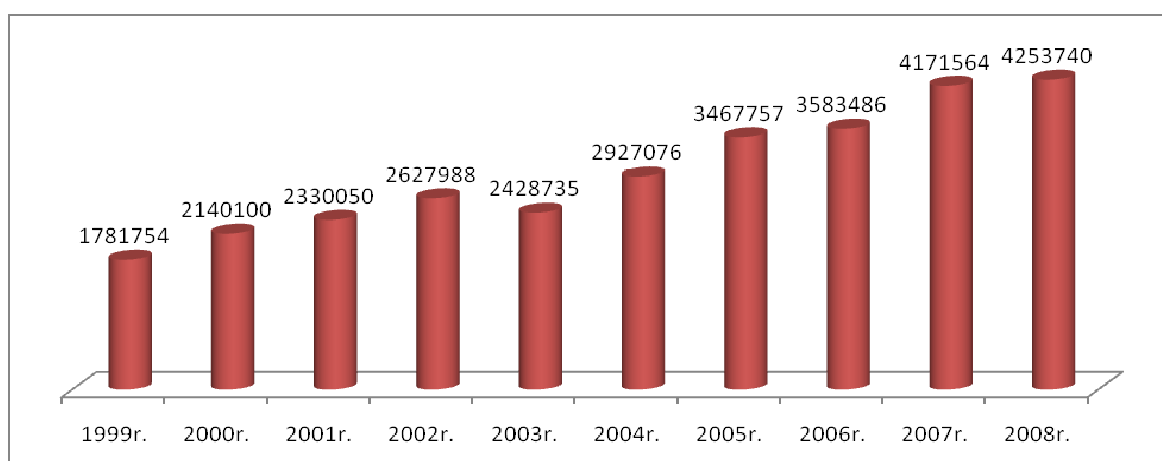
Tab. 4. Transport i komunikacja w liczbach – dane z 2007 roku
(źródło: www.nationmaster.com data odczytu 22.04 2009)

<u>Air transport, passengers carried</u>	5,453,683		[42nd of 164]
<u>Aircraft departures</u>	35,400		[51st of 155]
<u>Airports</u>	44		[100th of 247]
<u>Container port traffic</u>	2,694,170 TEU		[27th of 63]
<u>Driving side of the road > Left or right</u>	Right side		
<u>Heliports</u>	1		[90th of 99]
<u>Highways > Paved</u>	23,418 km		[28th of 113]
<u>Highways > Total</u>	93,300 km		[23rd of 118]
<u>Pipelines</u>			
condensate/gas 432 km; gas 510 km; oil 49 km; refined products 206 km			
<u>Ports and harbors</u>			
Cam Ranh, Da Nang, Haiphong, Ho Chi Minh City, Ha Long, Quy Nhon, Nha Trang, Vinh, Vung Tau			
<u>Ports and terminals</u>			
Da Nang, Hai Phong, Ho Chi Minh City			
<u>Railways > Standard gauge</u>	178 km		[52nd of 64]
<u>Railways > Total</u>	2,600 km		[62nd of 220]
<u>Railways, goods transported > million ton-km</u>	2,928 million ton-km		[51st of 84]
<u>Roads, total network > km</u>	222,179 km		[11th of 172]
<u>Roadways > Paved</u>	42,167 km		[30th of 81]
<u>Roadways > Total</u>	222,179 km		[15th of 85]
<u>Transportation > Note</u>			
the International Maritime Bureau reports the territorial and offshore waters in the South China Sea as high risk for piracy and armed robbery against ships; numerous commercial vessels have been attacked and hijacked both at anchor and while underway; hijacked vessels are often disguised and cargo diverted to ports in East Asia; crews have been murdered or cast adrift			
<u>Vehicle abundance</u>	10.93 per square km		[49th of 141]
<u>Waterways</u>	17,702 km		[5th of 165]

¹² www.vietnewsonline.vn

III. Wietnam jako rynek recepcji turystycznej

Wietnam zaliczany jest do rejonu Indochin, które współcześnie obejmują jeszcze Laos i Kambodżę. W szerszym ujęciu jest częścią Azji Południowo - Wschodniej, która bez wątpienia stanowi atrakcyjny i bardzo perspektywiczny cel wakacyjnych destynacji turystów z całego świata. W porównaniu z sąsiednimi krajami, wietnamskie zagospodarowanie terenów interesujących pod względem turystycznym prezentuje się znakomicie, gdyż Kambodża i Laos nie dysponują jeszcze tak rozwiniętą infrastrukturą. W zestawieniu jednak z innymi krajami tej części Azji, Viet Nam pozostaje znacznie w tyle. Zarówno Tajlandia jak i Malezja mogą poszczycić się większą liczbą odwiedzin oraz zmodernizowaną, atrakcyjną bazą noclegowo – rekreacyjną. Miażdżąca przewaga na niekorzyść Wietnamu widoczna jest także oczywiście w zestawieniu z Chinami, które jednak będąc światowym potentatem w dziedzinie recepcji turystycznej, pozostają poza zasięgiem znacznie mniejszego sąsiada. Należy jednak brać pod uwagę fakt, że Wietnam zainwestował w infrastrukturę turystyczną kluczowych miejsc 2,146 bilionów VND w ciągu ostatnich pięciu lat i przyciągnął tym samym ponad 190 bezpośrednich inwestycji zagranicznych wartości 4,64 miliarda dolarów¹³. Abstrahując jednak od komparacji z innymi krajami, należy zauważyć, że ilość turystów odwiedzających Wietnam stale rośnie.

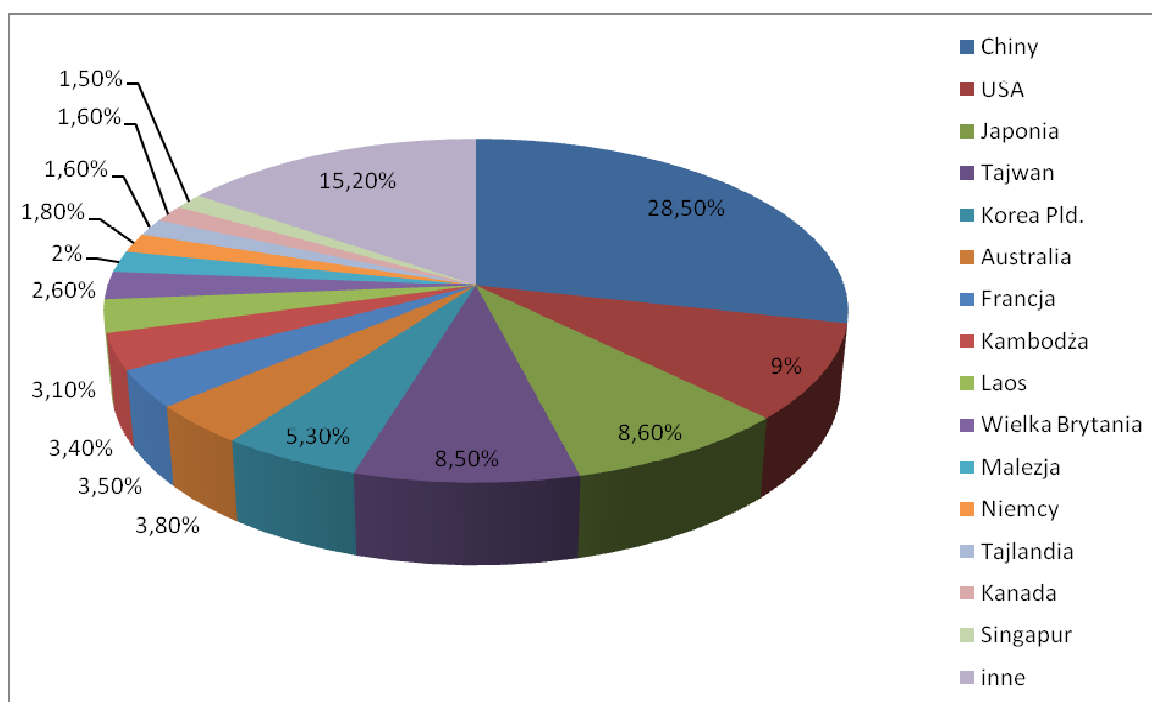

Rys. 12. Ilość turystów odwiedzających Wietnam
(oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)

Na przestrzeni ostatniej dekady liczba przyjezdnych wzrosła ponad dwukrotnie, osiągając 4,2 miliona turystów. Wzrost zainteresowania tym krajem pozwala sądzić, że na

¹³ <http://www.patavietnam.org/en/content/view/697/36/>

stałe zajął on swoje miejsce w ofertach touroperatorów. Niezależnie od różnego rodzaju turbulencji (takich jak wzbudzające strach przed udaniem się w ten region tsunami, zamachy bombowe lub liczne przypadki SARS), stosunkowo równomierny napływ liczby turystów dobrze rokuje na przyszłość i pozwala sądzić, że nakłady finansowe poniesione na rozwój infrastruktury, zwrócą się w najbliższych latach. Cały czas napływają także nowe środki na inwestycje – jak na przykład wsparcie Azjatyckiego Banku Rozwoju sumą 10 mln US \$ przeprowadzenia projektu rozwoju turystyki w dobrze rokujących prowincjach Bac Kan, Cao Bang, Quang Binh, Quang Tri i Thua Thien Hue. www.patavietnam.org Optymizm w tym względzie jest jak najbardziej uzasadniony, gdyż turyści napływający do Wietnamu, pochodzą ze stosunkowo zróżnicowanych regionów świata. Gwarantuje to niewielkie zachwiania ilościowe gdyby na skutek polityczno - gospodarczych przesłanek, mieszkańcy konkretnego kraju mieli utrudniony dostęp do transportu lub wiz umożliwiających wjazd na teren Wietnamu.

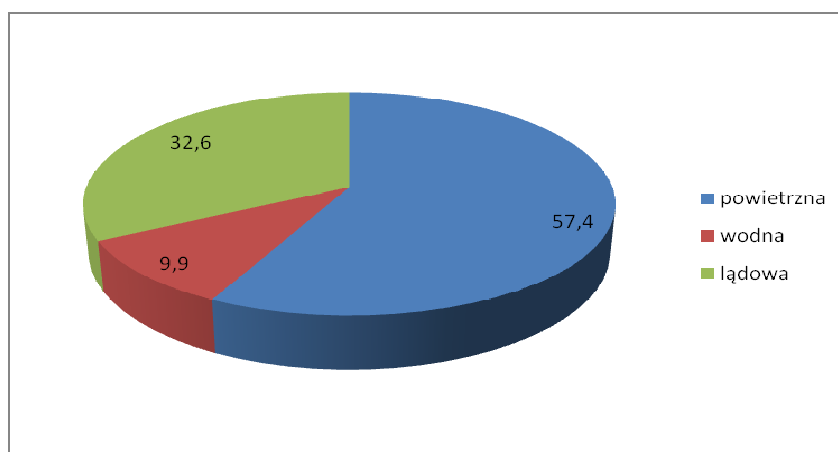

Rys. 13. Turyści według kraju pochodzenia (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)

Niemal jedną trzecią odwiedzających Wietnam stanowią obywatele Chin, dystansując na tym polu Amerykanów (korzystających z pierwszych od 30 lat bezpośrednich połączeń lotniczych) i Japończyków. Dość duża ilość turystów grupuje się

spośród mieszkańców krajów sąsiednich, a także byłych kolonizatorów – Francji i Wielkiej Brytanii.

Do najczęściej odwiedzanych regionów należą oczywiście główne miasta - Hồ Chí Minh city, Hà Nội, Sa Pa oraz pomniejsze jednostki takie jak Đại Lai, Quảng Ninh czy Lâm Đồng, Da Lat, Nha Trang . Niesłabnącym zainteresowaniem w okresie wakacyjnym cieszy się wybrzeże, oblegane zarówno przez chcących się zrelaksować Europejczyków jak i miejscowych, korzystających z pięciodniowego tygodnia pracy. Fakt, że większość podróżnych stanowią turyści z krajów zamorskich implikuje oczywiste następstwa w postaci środka transportu, którym przybywają do kraju. Prym wiedzie oczywiście droga lotnicza ale stosunkowo duża ilość odwiedzających (zapewne z krajów sąsiednich) wybiera przemieszczanie się drogą lądową, zazwyczaj własnym samochodem. Jedynie około 10 % decyduje się zawinąć do któregoś z wietnamskich portów.

Rys. 14. Główne środki transportu (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)

Podobnie jak w przypadku innych krajów z odmiennego niż śródziemnomorski kręgu kulturowego, turystyka ukierunkowana na odpoczynek w egzotycznych realiach, przyciąga pewiem określony typ turysty. Najwięcej z nich grupuje się w przedziale wiekowym 25 - 44 lata. To globtroterzy chcący zwiedzić egzotyczne rejony świata, nieskażone jeszcze ogromem cywilizacji. Zaliczyć ich można do grupy „aspirujących indywidualistów” – oczekujących od operatora poczucia bezpieczeństwa ale wybierających mniej popularne kierunki¹⁴. Duże znaczenie ma tutaj także „efekt snobizmu”, sprowadzający się do chęci zimponowania znajмым, pobytem w stosunkowo mało znanym (i zapewne summa summarum kosztownym) regionie. Kolejna grupa

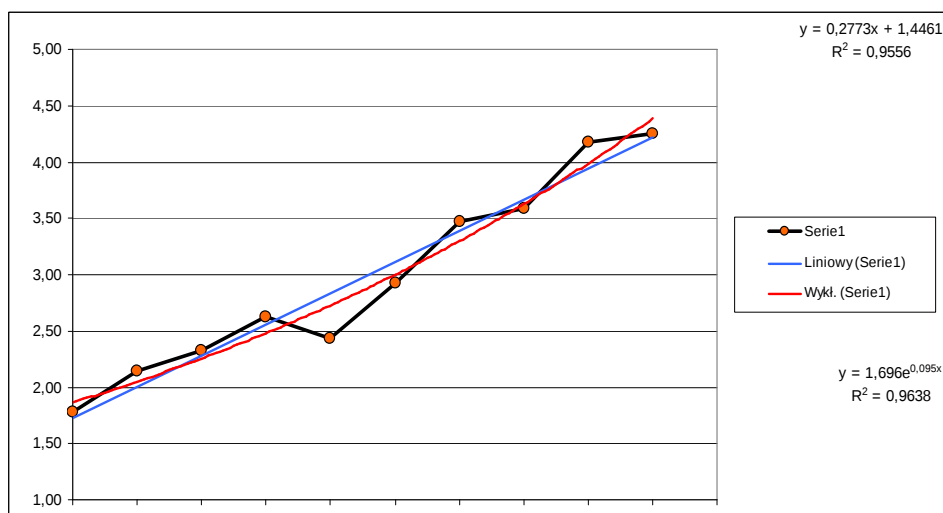
¹⁴ J. Holloway, Marketing w turystyce, PWE, Warszawa 1997, s 112.

wiekowa, 45 – 65 to jak można przypuszczać „odbiorcy elitarni”, którzy zwiedzili już wszystkie standardowe kieunki wakacyjnych wypraw, a teraz poszukują nowych wrażeń. Stosunkowo niewiele osób powyżej 65 roku życia odwiedza Wietnam – prawdopodobnie z uwagi na niekoniecznie sprzyjający klimat oraz słabo rozwiniętą infrastrukturę, umożliwiającą absolutnie komfortowy wypoczynek. Warto tu jednak zwrócić uwagę na fakt, że sytuacja ta może stosunkowo łatwo ulec zmianie – istnieje przecież wyraźny trend, ukierunkowany na turystykę tzw. „Woopies” czyli „dobrze sytuowanych starszych ludzi”¹⁵. Można też zauważyć wyraźną dysproporcję w przypadku płci odwiedzających ten kraj turystów: kobiet jest o połowę mniej niż mężczyzn. To zapewne wynik powiększającej się liczby podróży biznesowych oraz licznych wypraw trekkingowych – w których prym wiodą mężczyźni. W szacunkowy sposób można spróbować zarysować także stratyfikację społeczną, jaka występuje wśród turystów odwiedzających Wietnam. Największą grupę stanowią prywatni przedsiębiorcy, dysponujący dużymi zasobami finansowymi i elastycznością w zakresie dni urlopowych. To także kierunek popularny wśród klasy średniej – lekarzy, prawników, inżynierów a także studentów, prawdopodobnie z uwagi na możliwość zorganizowania bardzo tanich noclegów i transportu.

Wśród turystów przyjeżdżających w ten rejon Półwyspu Indochińskiego wyróżnić należy dwie podstawowe grupy – decydujących się na wyjazd samodzielny bądź z biurem podróży. Implikuje to wyraźne różnice w kwestii długości oraz celu pobytu. Osoby przybywające do Wietnamu po wykupieniu wycieczki w biurze turystycznym, jako powód przyjazdu podają najczęściej „wypoczynek i rekreację” i pozostają w kraju od 7 do 10 dni. Natomiast przyjeżdżającymi na własną rękę kierują zazwyczaj pobudki biznesowo - zawodowe i czas ich pobytu ogranicza się maksymalnie do 3 dni.

Niezbędnym jest teraz oszacowanie jakie wielkości przyjmie natężenie ruchu turystycznego w kolejnych latach. Na przykładzie zaprezentowanego poniżej wykresu widać, ile wyniesie ilość przyjazdów w 2009 roku. Prowadząc analogiczne obliczenia udało się uzyskać kolejne prognozy - 4.5 mln w 2010, 4.8 mln w 2011 oraz 5.2 mln w roku 2012.

¹⁵ W.Alejziak, *Turystyka w obliczu wyzwań XXI wieku*, Albis Kraków 2000, s. 194.

Rys. 15. Prognoza natężenia ruchu turystycznego (obliczenia własne)

Prognoza - funkcja liniowa		
2009	1	4,49
Prognoza - funkcja wykładnicza		
2009	1	4,82

Tab. 5. Wyniki analiz prognostycznych dotyczących natężenia ruchu turystycznego (obliczenia własne)

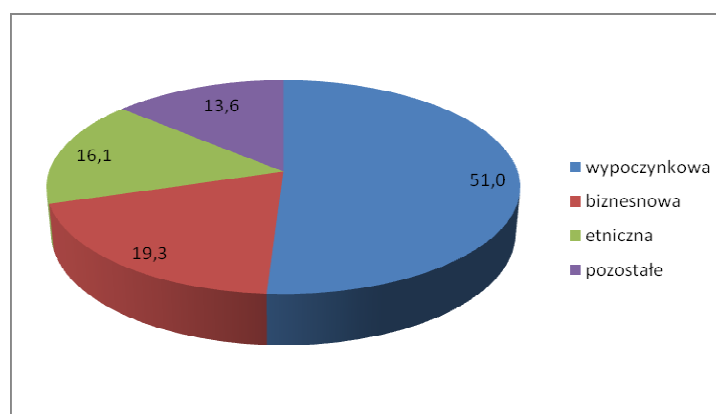
Wzrost liczby turystów jest oczywiście równoznaczny ze wzrostem dochodów z turystyki przyjazdowej. W 2007 roku przychody z turystyki osiągnęły poziom 4,2 % PKB czyli ok. 3 miliardów dolarów. W 2010 planowany jest wzrost do 4 - 4.5 miliona dolarów. Zakrojona na szeroką skalę akcja promocyjna obejmować będzie udział w targach turystycznych i atrakcyjne promocje cenowe przelotów i zakwaterowania. Planowane są także reklamy telewizyjne emitowane na całym świecie - co pozwoli zbudować obraz obszaru w szybki i bardzo atrakcyjny wizualnie sposób, gdyż reklama telewizyjna uchodzi za najbardziej efektywny sposób dotarcia do odbiorcy. Promocja i informacja turystyczna¹⁶. Władze działają także w bardziej prozaicznych kwestiach jak np. zarządzając wydłużenie godzin otwarcia barów karaoke i klubów tanecznych z 24.00 do 2.00 by przyciągnąć zagranicznych turystów i pomóc w walce z globalnym kryzysem.

¹⁶ Z.Kruczek, B. Walas, *Promocja i informacja turystyczna*, Proksenia 2004 s.47

IV. Wietnam jako rynek emisji turystycznej

1. Turystyka krajowa

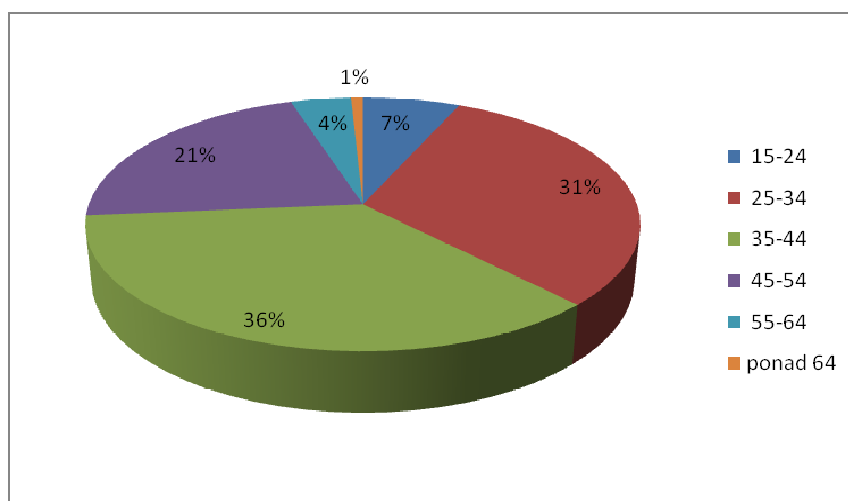
Wraz ze wzrostem zainteresowania obcokrajowców Wietnamem, zauważyć można także wyraźny progres w kwestii turystycznych migracji autochtonów. Turystyka jest dla Wietnamczyków zjawiskiem stosunkowo nowym – po latach krwawych wojen i pod panowaniem reżimu, trudno było o dowolne przemieszczanie się ludności. Obecnie jednak zaobserwować można bardzo wyraźny trend, objawiający się wzmożoną aktywnością turystyczną mieszkańców tego kraju. Jest to spowodowane trzema rodzajami bodźców. Po pierwsze, wzrost gospodarczy przyczynił się do istotnego podniesienia poziomu życia populacji. Kolejny aspekt dotyczy stopniowej kapitalizacji życia gospodarczego, która przyniosła dwa dni w tygodniu wolne od pracy wraz z dwoma przerwami wakacyjnymi w roku. I ostatnia kwestia – psychologiczna. Potrzeba odpoczynku i relaksu należy do podstawowych czynników, warunkujących zachowanie psychofizycznej równowagi organizmu, toteż nie powinien dziwić fakt, że największy procent podróży Wietnamczyków przypada na turystykę wypoczynkową. Niemal piąta część wyjazdów ma związek z pracą, co w obliczu przemian ustrojowych i gwałtownego rozwoju sektora prywatnych przedsiębiorstw zbliża Wietnam do europejskich standardów. Około 15% wyjazdów nosi natomiast znamiona turystyki etnicznej, związanej z licznymi przesiedleniami ludności, do których dochodziło na przestrzeni ostatnich dekad¹⁷. W realiach panujących w tym kraju, ów rodzaj turystyki również przez wiele kolejnych lat będzie przynosił intratne ekonomiczne korzyści.

Rys. 16. Procentowy udział poszczególnych wariantów turystyki
(oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)

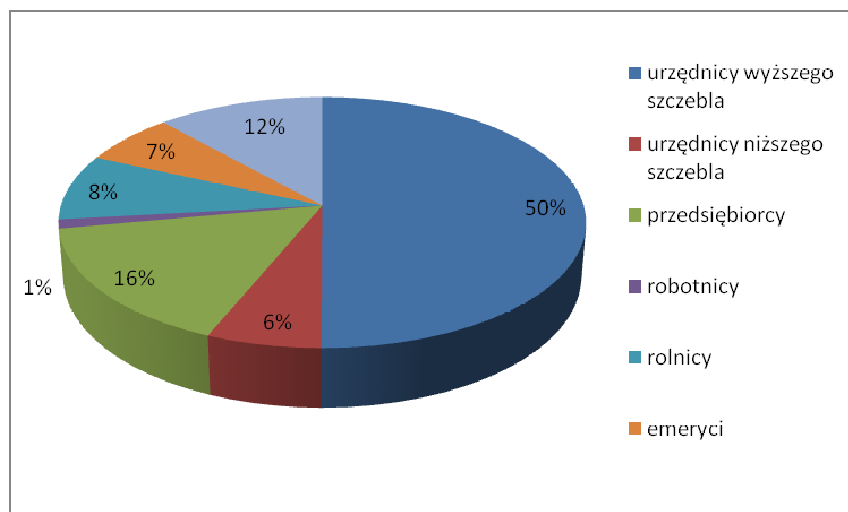
¹⁷ W. Gaworecki, *Turystyka*, PWE, Warszawa 2003, s.59

W chwili obecnej widać wyraźne dysproporcje w kwestii płci osób podróżujących. Aż 69 % z nich to mężczyźni jednak należy przypuszczać, że wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia kobiet, sytuacja ta będzie ulegała zmianie. Duże zróżnicowanie występuje natomiast w kontekście wieku turystów. Największą aktywność wykazują osoby w wieku produkcyjnym, od 24 do 44 lat, chętnie podróżują także turyści z przedziału 45-54 lata, natomiast turystyka w wykonaniu osób w wieku emerytalnym jest absolutnie marginalna.

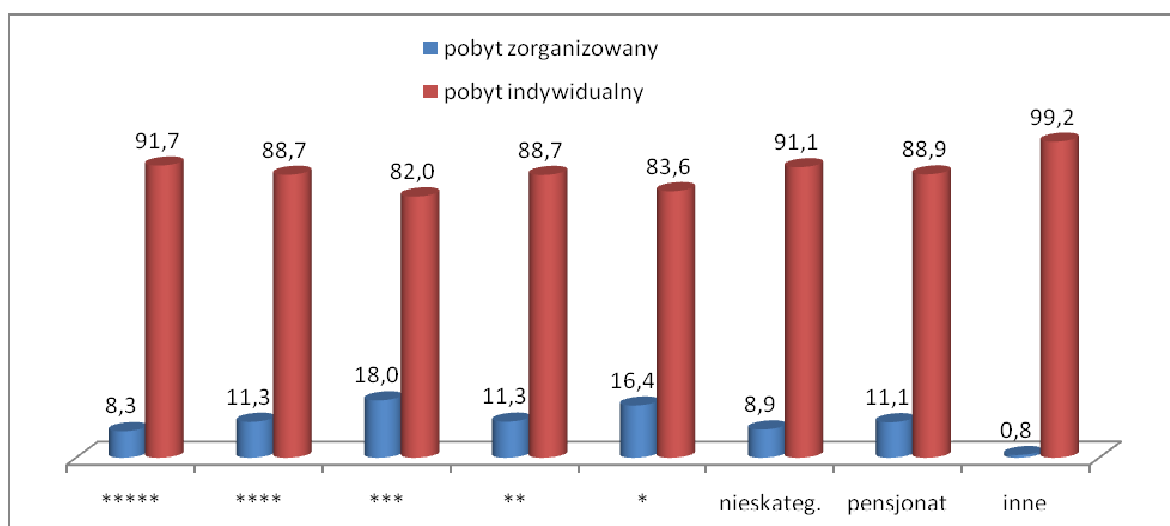
Rys. 17. Procentowy udział poszczególnych grup wiekowych
(oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)

Zauważalna stratyfikacja społeczna, która występuje w wietnamskim społeczeństwie znajduje odzwierciedlenie w specyfice wyjazdów wakacyjnych poszczególnych klas społecznych. Mimo istotnego wzrostu zamożności ludności, nadal ogromny odestek mieszkańców prowincji żyje na granicy ubóstwa, toteż trudno w ich przypadku mówić o jakichkolwiek formach turystyki. Z dobrodziejstw wakacyjnych wyjazdów korzystają natomiast dobrze wykształceni mieszkańcy miast, piastujący najczęściej urzędnicze stanowiska. Powoli rośnie liczba prywatnych przedsiębiorców, których siła nabywcza wykazuje progres wprost proporcjonalny do rozwoju gospodarczego kraju – czyli wzrasta szybko i znacząco. Najuboższa część społeczeństwa; niewykwalifikowani robotnicy i ludność małorolna wykazuje najmniejszą mobilność w tym zakresie.

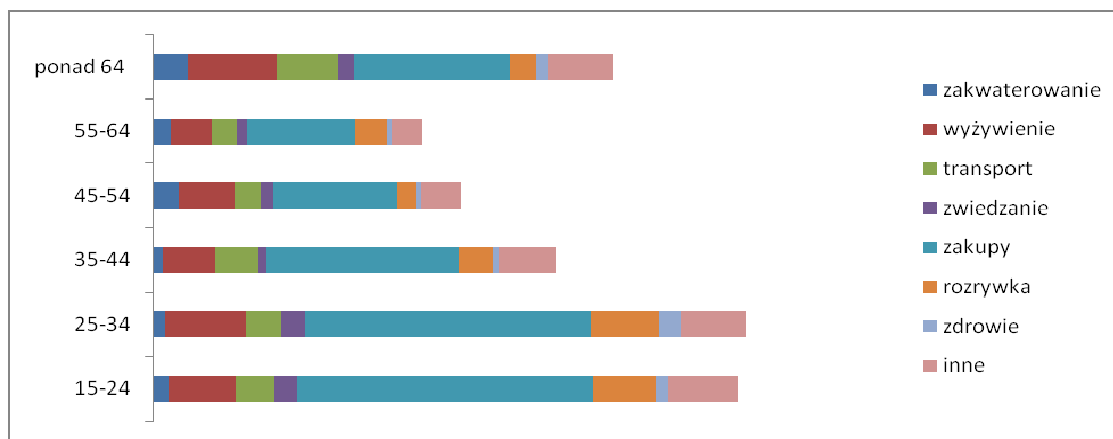
Rys. 18. Procentowy udział poszczególnych grup zawodowych (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)

Fakt, że Wietnam jest stosunkowo młodym rynkiem turystycznym, znajduje przełożenie także na sposób odbywania podróży i miejsce zakwaterowania osób zwiedzających. Zdecydowany prym wiodą podróże organizowane indywidualnie i to osoby wyjeżdżające na własną rękę w większości odpowiedzialne są za poziom obłożenia hoteli. Niezależnie od standardu ośrodka, widać wyraźnie, że wyjazdy grupowe cieszą się zdecydowanie mniejszą popularnością, choć miejscowi touroperatorzy na wszystkie sposoby starają się zachęcić rodzimych turystów do tej formy wypoczynku.

Rys. 19. Procentowy udział poszczególnych form zakwaterowania (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)

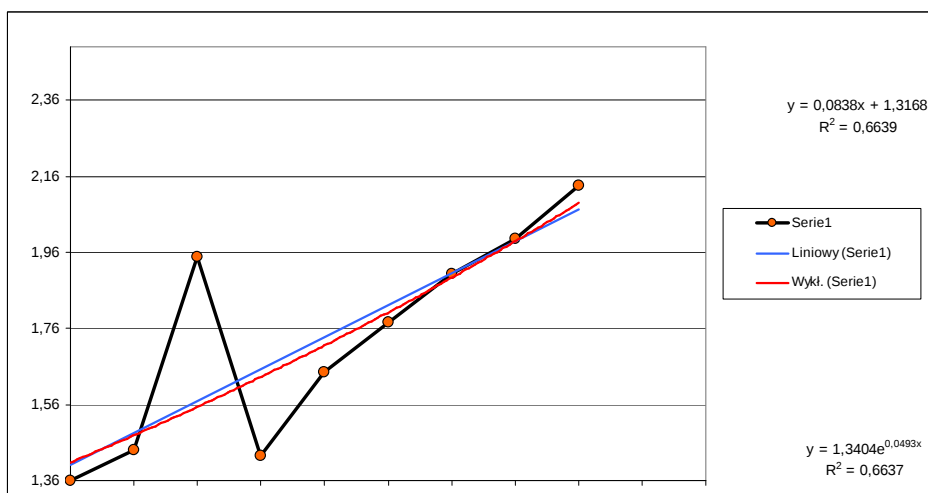
W ramach kampanii „Impressive Wietnam” kilkunastu operatorów oferuje rabaty nawet do 40 % na udział w wycieczkach objazdowych. Promocja objęła także ceny przelotów - Wietnam Airlines oferuje zniżki do 60 % na przeloty krajowe zaś linie Jetstar Pacific wyprzedają 50000 tanich biletów po okazjonalnych cenach. Dodatkowo hotele, punkty gastronomiczne, środki transportu kuszą rabatami nawet do 30 % - wszystko w celu zintensyfikowania aktywności wyjazdowej Wietnamczyków¹⁸. Bardzo prawdopodobne, że akcje tego typu przyniosą na dłuższą metę wymierne rezultaty gdyż widać wyraźnie, że mieszkańcy Wietnamu potrafią czerpać korzyści z tego typu ekskursji. Popularna staje się bowiem turystyka ukierunkowana na „shopping”. Dzięki wycieczkom zorientowanym na wizyty w atrakcyjnych „nabywczo” rejonach, uczestnicy wyjazdów mogą oszczędzić na zakwaterowaniu i transporcie, a odłożone w ten sposób środki spożytkować na zakupy. Choć generalnie należy zauważyć, że codzienne wydatki krajowych turystów nie są wysokie – oscylują wokół 506.2 VND (ok. 25 dolarów). W celu zobrazowania podstawowych zależności, na poniższych wykresach przedstawiono procentowe zestawienie wydatków w odniesieniu do tych dwóch form podróżowania oraz prognozy dotyczące ilości turystów w następnych latach¹⁹.

Rys. 20. Wydatki grup zorganizowanych (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)

¹⁸ www.vietnewsonline.vn

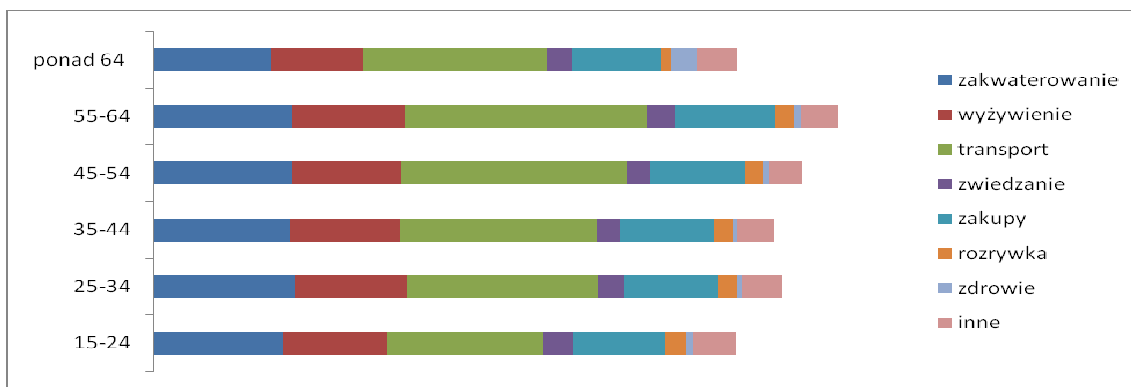
¹⁹ www.vietnamtravel.org

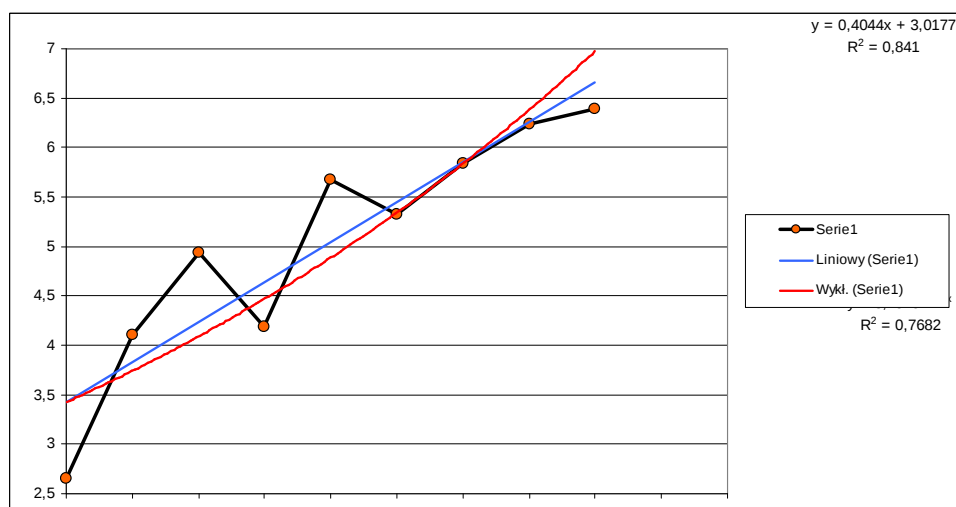
Rys. 21. Prognoza wzrostu liczby wyjazdów zorganizowanych (obliczenia własne)

Prognoza - funkcja liniowa		
2009	1	2,16
Prognoza - funkcja wykładnicza		
2009	1	2,12
Prognoza - funkcja liniowa		
2010	1	2,24
Prognoza - funkcja wykładnicza		
2010	1	2,22
Prognoza - funkcja liniowa		
2011	1	2,32
Prognoza - funkcja wykładnicza		
2011	1	2,33
Prognoza - funkcja liniowa		
2012	1	2,41
Prognoza - funkcja wykładnicza		
2012	1	2,44

Tab. 6. Wyniki analiz prognostycznych dotyczących wyjazdów zorganizowanych (obliczenia własne)

Rys. 22. Wydatki turystów indywidualnych (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)

Rys. 23. Prognoza wzrostu liczby wyjazdów indywidualnych (obliczenia własne)

Prognoza - funkcja liniowa		
2009	1	7,06
Prognoza - funkcja wykładnicza		
2009	1	6,95
Prognoza - funkcja liniowa		
2010	1	7,47
Prognoza - funkcja wykładnicza		
2010	1	7,56
Prognoza - funkcja liniowa		
2011	1	7,87
Prognoza - funkcja wykładnicza		
2011	1	8,23
Prognoza - funkcja liniowa		
2012	1	8,28
Prognoza - funkcja wykładnicza		
2012	1	8,96

Tab. 7. Wyniki analiz prognostycznych dotyczących wyjazdów indywidualnych (obliczenia własne)

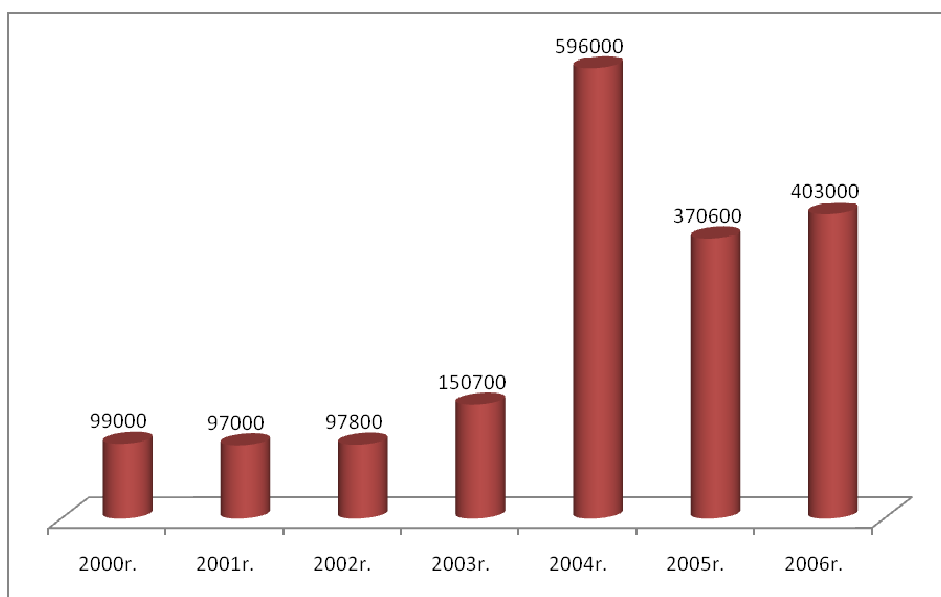
Jeśli chodzi o środki transportu, większość wietnamskich turystów wybiera podróż samochodem – w ten sposób przemieszcza się 65,1% osób. Następne 11,4% wybiera kolej, 12,6% korzysta z połączeń lotniczych, 2,2 % decyduje się na rejs statkiem a 8,6% porusza się pozostałymi środkami komunikacji. Własne auto jest jak się okazuje najpopularniejszym środkiem transportu – głównie z uwagi na przewagę cenową i stosunkowo duży stopień wygody, w porównaniu z koleją i autobusami. Także ze względu na czynnik ekonomiczny, najczęściej odbywane podróże zamykają się w długości maksymalnie 3 dni – na taką ilość czasu wyjeżdża 59,2% osób. Dłuższe, maksymalnie tygodniowe wypady preferuje 33,6 % turystów, zaś pobyty powyżej tygodnia to jedynie niewielki odsetek wszystkich wyjazdów²⁰.

Wietnamskie organizacje turystyczne zamierzają wdrożyć akcje promocyjne ukierunkowane przede wszystkim na wydłużenie czasu pobytu poza miejscem zamieszkania oraz zwiększenie odsetka osób korzystających z biur podróży i wszelkich zorganizowanych form wypoczynku. Projekty Ministerstwa Kultury, Sportu i Turystyki zakładają osiągnięcie znacznej poprawy tych wskaźników najpóźniej do 2020 roku.

2. Turystyka zagraniczna

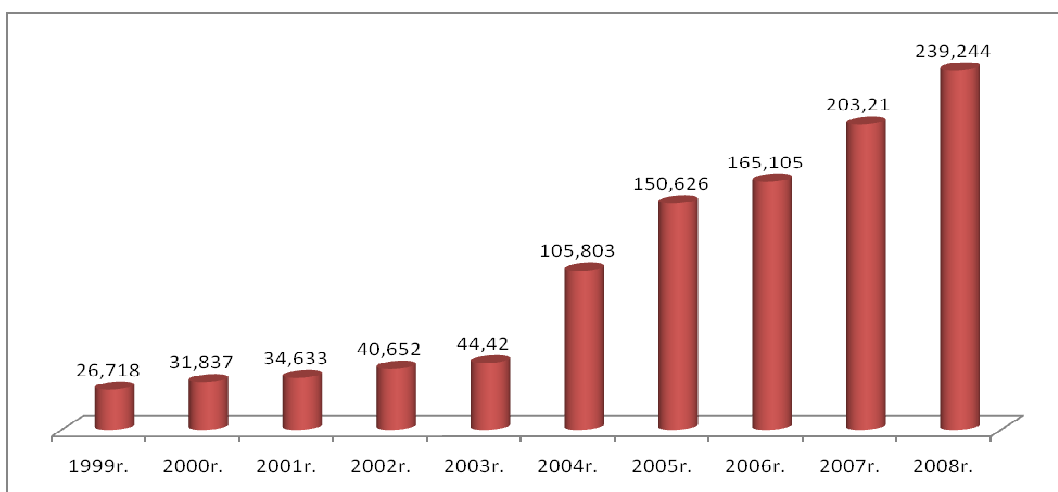
Wietnamczycy korzystając z pełnego otwarcia granic i możliwości względnie swobodnego przemieszczania, coraz częściej podejmują zagraniczne wojaże. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę ludności, na tego typu podróże decyduje się jednak niewielki odsetek społeczeństwa. Według najnowszych raportów w 2008 za granicę wyjechało 410,000 osób, co w stosunku do 2005 roku daje wzrost o 11.6%. Z kolei w latach 2009-2012 szacowany wzrost aktywności wyniesie 13%.

²⁰ www.yepat.uni-greifswald.de

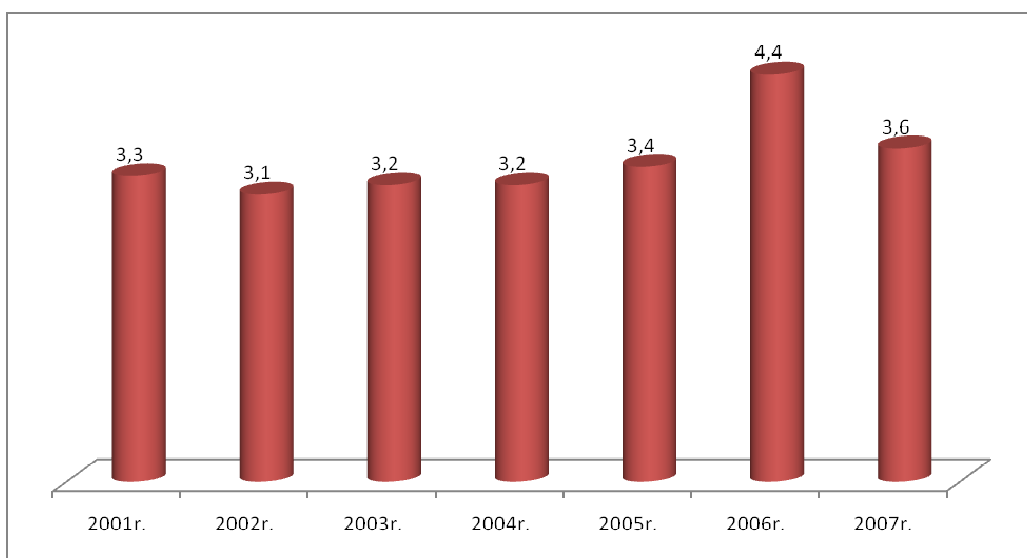
Rys. 24. Ilość wyjazdów zagranicznych (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)

Głównymi regionami do których udają się mieszkańcy Wietnamu są kraje z nim sąsiadujące i leżące na obszarze półwyspu. Niestety brak szczegółowych danych ze strony instytucji wietnamskich powoduje, że prowadząc analizę należy posilkować się szacunkowymi liczbami zaczerpniętymi ze statystyk krajów recepcji turystycznej. Prym wiedzie tutaj Singapur, do którego udaje się zdecydowana większość podróżujących poza granice kraju.

Rys. 25. Ilość wyjazdów turystycznych Wietnamczyków do Singapuru (opracowanie własne na podstawie Singapore Tourism Board ; <http://app.stb.gov.sg/asp/tou/tou02.asp>)

Dużym zainteresowaniem cieszy się także Tajlandia, którą w 2006 roku odwiedziło 60 tysięcy Wietnamczyków oraz Malezja (44,5 tysiąca). Z pewnością ma to związek z licznymi kampaniami promocyjnymi prowadzonymi z okazji pięćdziesięciolecia odzyskania niepodległości („Malaysia welcomes the Word”) lub też z okolicznościowymi akcjami reklamowymi (Art Festival, Food Festival, Fashion Festiwal lub Christmas in the Tropics). Nie bez znaczenia są też opinie samych Wietnamczyków, którzy twierdzą, że tego typu dalsze wyprawy są znacznie tańsze niż wycieczka do rodzimego Hanoi czy Sapa²¹. Rok 2009 prawdopodobnie będzie rekordowym jeśli chodzi o ilość wyjazdów – przykładowo, firma Vietravel, w ciągu miesiąca otrzymała prawie 10.000 zamówień na wycieczki organizowane na przełomie maja i czerwca tego roku. Natomiast deklarowane cele wyjazdów oraz ich długość pozostają bez zmian. Wietnamczycy wyjeżdżają do krajów sąsiednich w celach wypoczynkowych oraz dla dokonania zakupów (zazwyczaj są to buty, ubrania i pamiątki). W zdecydowanej większości wypadków są to pobyty organizowane samodzielnie, we własnym zakresie – a więc zazwyczaj samochodem. Na poziomie constans utrzymuje się także długość wyjazdów, która przeciętnie oscyluje wokół 3,5 dnia przeznaczonego na tego typu wycieczkę.

Rys. 26. Średnia długość pobytu Wietnamczyków w Singapurze (opracowanie własne na podstawie Yearbook of Statistics Singapore, 2008; <http://www.singstat.gov.sg>)

²¹ www.goliath.ecnext.com

Tendencja zwyżkowa dotycząca ilości wyjazdów prawdopodobnie się utrzyma, gdyż wyjazdy w ten rejon cechują się stosunkowo niewielkimi kosztami i co ważniejsze – nie grożą reperkusjami²². Należy bowiem zwrócić uwagę na fakt, że realia wietnamskie daleko odbiegają od tych prezentowanych w turystycznych folderach i portalach.

Wraz z rozpoczęciem XXI wieku komuniści zaostrzyli kurs wobec opozycji i społeczeństwa. Rok 2002 zapisał się jako szczególnie bolesny pod względem liczby aresztowań i procesów politycznych. Na porządku dziennym są wyroki skazujące za rozpowszechnienie wśród przyjaciół drogą poczty elektronicznej artykułu dotyczącego demokracji, przetłumaczonego ze strony internetowej ambasady USA, za co sąd wymierza karę 13 lat pozbawienia wolności. Z kolei za „utrzymywanie kontaktu z działaczami opozycji, przebywającymi na emigracji” grozi kara 12 lat więzienia.

Z powodu społecznych niepokojów i działalności władz nastawionych na obronę systemu, nieznane są dokładne liczby więźniów politycznych i religijnych oraz trudno oszacować konkretne wskaźniki dotyczące wyjazdowości Wietnamczyków. Kraj znajduje się bowiem nieprzerwanie w realiach stanu wyjątkowego, a wietnamska dyktatura prowadzi permanentną walkę z opozycją polityczną, z wszelkimi przejawami samodzielności społecznej oraz obowiązkowo z religią. Istnieją jedynie szacunki, mgliście wskazujące na liczbę osób „zaginionych” padających ofiarą „nieznanych sprawców”.

Socjalistyczny Wietnam stosuje cenzurę na taką skalę, jak Kuba czy Chiny ale przy użyciu najnowszych środków - w 2008 r. powołano nawet „policję cenzury”, całkiem nową instytucję, której celem jest ściganie i dostarczanie do obozów dziennikarzy „nadużywających” wolności słowa. Represjom na niespotykaną skalę poddawane są także organizacje religijne. Katolicyzm skupia 10% społeczeństwa, co już czyni z Wietnamu drugie państwo katolickie Azji – a według wszelkich przesłanek, katolików jest znacznie więcej. Dlatego kościół oskarżany jest przez propagandę o kosmopolityzm i osłabianie jedności narodu, a milicja zaczęła używać siły wobec uczestników spotkań modlitewnych i procesji.

Od 1982 r. nielegalny jest w Wietnamie Kościół buddyjski, zaś głównie na użytek turystów i dla zachowania pozorów, pagody funkcjonują obsadzone przez członków państwowego Stowarzyszenia Buddyjskiego, często policjantów. Przebrani w mnisie szaty przez 8 godzin rezydują w świątyni, a po skończonej „posłudze” wracają do domów. Podobnie wygląda sytuacja w odniesieniu do kościołów protestanckich. Aresztowania

²² www.vibforum.vcci.com.vn

duchownych, wyburzanie świątyń, wymuszanie podpisów pod „Deklaracją o wyrzeczeniu się religii” są niestety na porządku dziennym. A wszystko w imieniu prawa, gdyż obowiązująca ustawa o religiach, nakłada na Kościoły konieczność uzyskiwania zezwolenia na każdorazowe odprawienie nabożeństwa, osobnego zezwolenia na wygłoszenie homilii oraz poddanie tekstu homilii cenzurze prewencyjnej.

Raport Human Rights Watch określa sytuację praw człowieka w Wietnamie jako najgorszą od 20 lat, nie dziwi zatem fakt, że emigracja bywa jedyną ucieczką dla osób represjonowanych przez aparat państwowy. Stąd tajemnicą poliszynela jest istnienie biur podróży oferujących wyjazdy zagraniczne, będące tak naprawdę instytucjami zajmującymi się przetrzymywaniem Wietnamczyków do wybranych krajów docelowych. Dzięki powyższym informacjom staje się jasne, dlaczego statystyki dotyczące turystyki przyjazdowej są prowadzone na poziomie przynajmniej dostatecznym, zaś danych dotyczących ruchu turystycznego w drugim kierunku, brakuje. Biorąc pod uwagę wiadomości dotyczące realiów panujących w Wietnamie, należy także dość ostrożnie podchodzić do oficjalnych danych publikowanych przez państwowe instytucje, gdyż bardzo często mają one na celu propagandowe zafałszowanie obiektywnego obrazu przedstawianych zjawisk.

V. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania oraz odległość dzielącą oba kraje jest truizmem twierdzenie, że o regularnym ruchu turystycznym na większą skalę nie może być mowy. Ilość turystów z Polski wyjeżdżających w region Azji Południowej jest wciąż relatywnie rzecz biorąc niewielka - ale co warto zauważyć, ciągle wzrasta. Wraz z poziomem bogacenia się społeczeństwa, rośnie aktywność turystyczna ukierunkowana na bardziej egzotyczne obszary niż basen Morza Śródziemnego, choć zagraniczne wyjazdy stanowią jedynie 27% wszystkich podróży Polaków²³. Liczni touroperatorzy specjalizujący się w dalekich wyprawach, oferują wycieczki objazdowe już od kwoty 8 tys. PLN, co w chwili obecnej nie stanowi ceny zaporowej zaś program zwiedzania dopracowany jest w najmniejszym szczególe i pozwala dogłębnie poznać specyfikę kraju.

Vietnam

Trasa: HANOI - HALONG BAY - HANOI - HUE - DANANG - HOI AN - TRA QUE - HO CHI MINH - MY THO (Delta Mekongu) - HO CHI MINH - CU CHIN

Cena: 8890 PLN

Terminy:

- 19.01.2009-30.01.2009
- 16.02.2009-27.02.2009
- 06.04.2009-17.04.2009
- 08.11.2009-19.11.2009
- 22.11.2009-03.12.2009
- 29.12.2009-09.01.2010*

*inny program i cena

Dodatkowe informacje:

Cena obejmuje

Umowa i warunki uczestnictwa

Rys. 27. Oferta wycieczki LogosTour
(źródło www.logostour.pl data odczytu 22.04 2009)

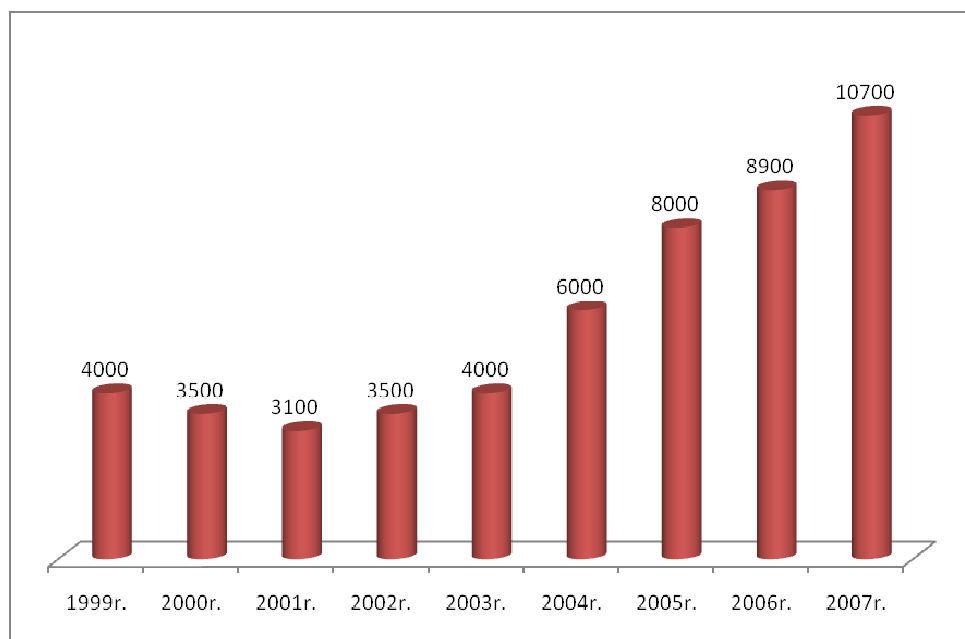
Szansę znacznego rozwoju ma natomiast turystyka biznesowa. Polska chce skorzystać z okazji i również współpracować z tygrysem azjatyckim, jak powoli zaczyna być nazywany Wietnam. Wiele polskich firm szuka rynku zbytu w Wietnamie m.in. w branży budowlanej. W Polsce powstają produkty inwestycyjne opierające się na azjatyckich indeksach giełdowych głównie z sektorów takich jak energetyka, telekomunikacja, usługi finansowe czy nieruchomości. Dzięki (co kuriozalne, biorąc pod uwagę nagminne łamanie praw człowieka) bardzo dobrym relacjom dyplomatycznym

²³ T. Godlewski. *Aktywność wyjazdowa Polaków* Hospitality 2008, nr 3

z Europą i Ameryką oraz ekspansji na rynkach światowych, Wietnam ma szansę zostać liderem na rynku azjatyckim, co Polska powinna w miarę możliwości skrzętnie wykorzystać.

Nawiązanie pierwszych kontaktów biznesowych wraz z próbami penetracji rynku mogą być niejako ułatwione, z uwagi na fakt, jak duża ilość Wietnamczyków mieszka w Polsce. To największa niehistoryczna mniejszość narodowa, licząca obecnie od 30 do 60 tysięcy emigrantów. W zdecydowanej większości przypadków to polityczni emigranci, uchodźcy uciekający przed represjami - w tym także do Polski, choć ta często nie jest krajem docelowym. Brak jej takiej siły przyciągania jaką posiada Stara Europa. Jednak Polska jest znana jako kraj „Solidarności”, kraj Papieża, który jako pierwszy wyzwolił się z pęt komunizmu. Przyciąga zatem tych Wietnamczyków, którym patriotyczno – demokratyczny etos jest szczególnie bliski²⁴.

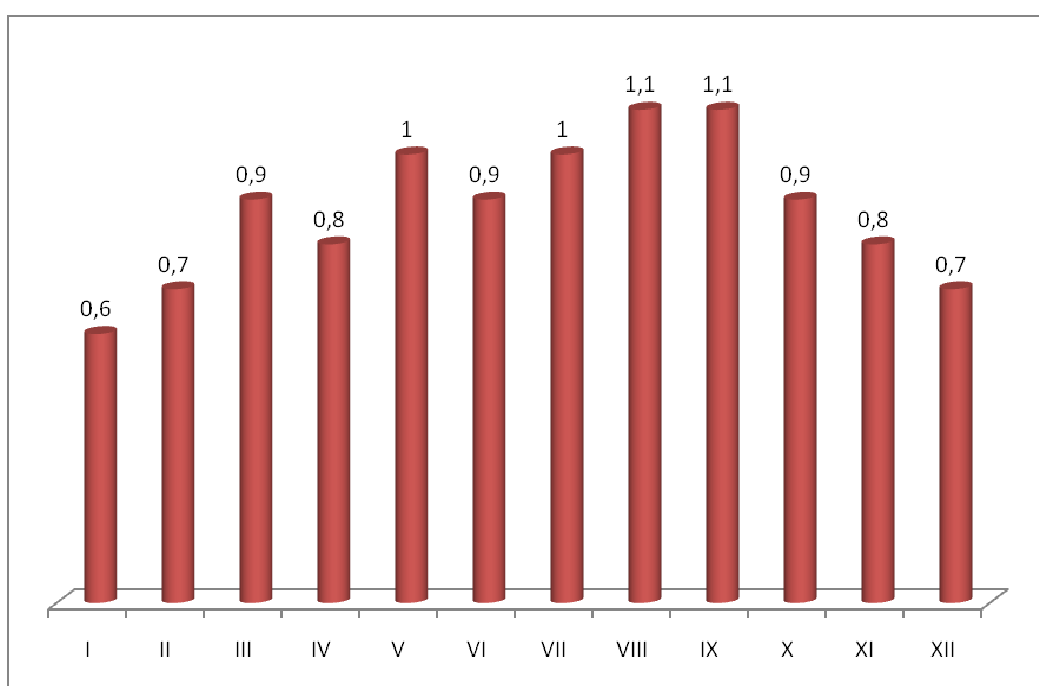
Oficjalne publikacje mówią o stosunkowo niewielkich liczbach, które jednak należy powiększyć o pewną ilość nielegalnych imigrantów.

Rys.28. Ilość przyjazdów Wietnamczyków do Polski w 2007 roku
(źródło: oprac. własne na podst. Turystyka w 2007r. GUS)

²⁴ R.Krzysztoń, *Imigranci – goście czy intruzy?*, Przegląd Powszechny 2009, nr 2

Polacy nie zdają sobie sprawy z tego, jak szczególna jest pozycja Polski w mentalności Wietnamczyków. Demokratyczne ugrupowania nieprzypadkowo nawiązują stosunki właśnie z Polską, która stanowi swoisty symbol i odwzorowanie wymarzonej rzeczywistości politycznej. Dlatego można domniemywać, że Wietnamczycy nie przybywają do Polski w celach stricte turystycznych a z pobudek polityczno – gospodarczych. Tezę tę potwierdza wykres obrazujący liczbę przyjazdów w ciągu roku. Widać tu wyraźnie brak większych wahań, które wskazywałyby na znaczną sezonowość, typową dla wycieczek o charakterze wypoczynkowo – krajoznawczym.

Rys. 29. Ilość przyjazdów Wietnamczyków do Polski w 2007 roku wg miesięcy
(źródło: oprac. własne na podst. Turystyka w 2007r. GUS)

VI. Podsumowanie

Nie ulega wątpliwości, że Wietnam może podjąć rywalizację o pozyskanie pewnej liczby turystów z najbliższych mu geograficznie i kulturowo rejonów. Swoisty „wabik” stanowić może z pewnością bezpieczeństwo jakie w dużej mierze zapewnia (turystom!) ustrój tu panujący. Plagą naszych czasów jest terroryzm, który w Wietnamie praktycznie nie występuje, gdyż demokratyczni dysydenci nie podejmują zbrojnych ataków skierowanych w stronę ludności cywilnej. Inaczej sytuacja wygląda w pobliskich Filipinach, Indonezji czy Malezji gdzie działają lokalne grupy związane z Al.-Kaidą, takie jak Dżema’a Islamijja. Ta organizacja odpowiedzialna za atak w 2002 roku na klub nocny na Bali działa aktywnie w całym regionie, chcąc doprowadzić do utworzenia islamskiego supermocarstwa w tej części świata²⁵.

Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze, kraj ten stanowi jeden z atrakcyjniejszych terenów dla uprawiania turystyki kwalifikowanej. Turyści z obu półkul upodobałi sobie ten region jako idealne miejsce do uprawiania turystyki rowerowej i trekkingu. Duża ilość wypożyczalni rowerów, liczne drogi o małym natężeniu ruchu i przyjaźnie nastawieni mieszkańcy to bez wątpienia elementy wpływające na szybki rozwój tej formy turystyki. Warto położyć szczególny nacisk na propagowanie tych rodzajów aktywności wśród młodych ludzi, gdyż stanowią oni prawie 25 % podróżnych w międzynarodowym ruchu turystycznym²⁶.

Bardzo perspektywiczna jest także turystyka wodna – domeną Wietnamu jest obecnie branża okrętowa. Dzięki taniej sile roboczej, szybkiej przyswajalności zaawansowanych technologii oraz długiej linii brzegowej kraj ten jest w stanie przebić się do światowej czołówki w budowie statków. Coraz więcej inwestorów spodziewa się w tej dziedzinie kolosalnych zysków. Gigantycznym przedsięwzięciem ma być budowa największej stoczni w Azji Południowo-Wschodniej, przez Vietnam Shipbuilding Industry Corp wyceniana na 500 mln USD²⁷. Nie można też zapominać o zyskach płynących dalekomorskich rejsów. Liczba pasażerów ciągle rośnie, osiągając na świecie pułap 16,5 tys. podróżnych rocznie²⁸. Konkludując, należy mieć na uwadze światowy kryzys gospodarczy oraz ograniczenia związane z infrastrukturalno – społecznym zacofaniem

²⁵ W. Laqueur *Geografia terroru*, „National Geographic”, 2004, nr 11

²⁶ P. Gierada, *Różnorodne korzyści płynące z podróży ludzi młodych*. „Rynek podróży” 2009, nr 2

²⁷ www.bankier.pl

²⁸ *Cruising na coraz większej fali*, „Wiadomości turystyczne” 2009, nr 6

Wietnamu. Jednak biorąc pod uwagę liczne inwestycje zagraniczne oraz ogromny potencjał tkwiący w wietnamskim społeczeństwie, możliwym jest pokierowanie rozwojem branży turystycznej tak, by uczynić z tego kraju generujący olbrzymie zyski rynek recepcji turystycznej.

Bibliografia

1. Alejziak W., *Turystyka w obliczu wyzwań XXI wieku*, Albis Kraków 2000,
2. *Azja Południowo Wschodnia Przewodnik dla łowców przygód*, oprac. zbiorowe, G+J RBA, Warszawa 2008,
3. Bailey S., *Wietnam Key Guide*, Hachette, Warszawa 2007,
4. *Cruising na coraz większej fali*, „Wiadomości turystyczne” 2009, nr 6,
5. Gaworecki W., *Turystyka*, PWE, Warszawa 2003,
6. Gierada P., *Różnorodne korzyści płynące z podróży ludzi młodych*, „Rynek podróży” 2009, nr 2,
7. Godlewski T., *Aktywność wyjazdowa Polaków*, Hospitality 2008, nr 3,
8. Holloway J., *Marketing w turystyce*, PWE, Warszawa 1997,
9. Kruczek Z., B. Walas, *Promocja i informacja turystyczna*, Proksenia 2004,
10. Krzysztoń R., *Imigranci – goście czy intruzy?*, Przegląd Powszechny 2009, nr 2,
11. Laqueur W., *Geografia terroru*, „National Geographic”, 2004, nr 11
12. Mucha M., Pozycjonowanie stron www „Hotelarz”, 2006, nr 7
13. Muszyński M., Pływający biznes, „Hotelarz” 2005, nr 7
14. Panasiuk A., *Jakość usług turystycznych*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007,
15. „*Turystyka w 2007 r.*” GUS, Warszawa 2008

Spis rysunków

Rys. 1. Flaga i herb Wietnamu (źródło: www.vietvisiontravel.com , data odczytu 24.04.2009)	5
Rys. 2. Mapa Wietnamu (źródło: www.vnbd.com , data odczytu: 1.05.2009).....	6
Rys. 3. Temperatury powietrza w Hanoi (źródło: www.wordtravel.com data odczytu: 23.04 2009).....	7
Rys.4. Temperatury powietrza w Ho Chi Minh City (źródło: www.wordtravel.com data odczytu: 23.04 2009).....	8
Rys. 5. Fotografia z wojny wietnamskiej (źródło: www.traveltovietnam.cc data odczytu 25.04 2009)	10
Rys. 6. Udział kobiet w szkolnictwie (źródło: oprac. własne na podstawie www.gso.gov.vn data odczytu 23.04.2009).....	14
Rys. 7. Park Narodowy Ba Be (źródło www.indochinalegend.com data odczytu 23.04.2009).....	15
Rys. 8. My Son (źródło: www.mandalay.pl/Wietnam data odczytu 23.04.2009).....	17
Rys. 9. Widok Hanoi (źródło www.vietnamopentour.com.vn data odczytu: 4.05. 2009) .	18
Rys. 10. Liczba hoteli dostępnych w 2005 i 2007r. (oprac. własne na podstawie www.vietnamtourism.com).....	20
Rys. 11. Ilość miejsc noclegowych dostępnych w 2005 i 200 r. (oprac. własne na podstawie www.vietnamtourism.com).....	21
Rys. 12. Ilość turystów odwiedzających Wietnam (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)	25
Rys. 13. Turyści według kraju pochodzenia (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn) ..	26
Rys. 14. Główne środki transportu (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn).....	27
Rys. 15. Prognoza natężenia ruchu turystycznego (obliczenia własne)	29
Rys. 16. Procentowy udział poszczególnych wariantów turystyki (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn).....	30
Rys. 17. Procentowy udział poszczególnych grup wiekowych (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn).....	31
Rys. 18. Procentowy udział poszczególnych grup zawodowych (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn).....	32
Rys. 19. Procentowy udział poszczególnych form zakwaterowania (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn).....	32

Rys. 20. Wydatki grup zorganizowanych (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn).....	33
Rys. 21. Prognoza wzrostu liczby wyjazdów zorganizowanych (obliczenia własne)	34
Rys. 22. Wydatki turystów indywidualnych (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn)...	35
Rys. 23. Prognoza wzrostu liczby wyjazdów indywidualnych (obliczenia własne)	35
Rys. 24. Ilość wyjazdów zagranicznych (oprac. własne na podst. www.gso.gov.vn).....	37
Rys. 25. Ilość wyjazdów turystycznych Wietnamczyków do Singapuru (opracowanie własne na podstawie Singapore Tourism Board ; http://app.stb.gov.sg/asp/tou/tou02.asp)	37
Rys. 26. Średnia długość pobytu Wietnamczyków w Singapurze (opracowanie własne na podstawie Yearbook of Statistics Singapore, 2008; http://www.singstat.gov.sg)...	38
Rys. 27. Oferta wycieczki LogosTour (źródło www.logostour.pl data odczytu 22.04 2009)	41
Rys.28. Ilość przyjazdów Wietnamczyków do Polski w 2007 roku (źródło: oprac. własne na podst. Turystyka w 2007r., GUS).....	42
Rys. 29. Ilość przyjazdów Wietnamczyków do Polski w 2007 roku wg miesięcy (źródło: oprac. własne na podst. Turystyka w 2007r. GUS).....	43

Spis tabel

Tab. 1. Produkt Krajowy Brutto w mln \$ (źródło: www.vvg-vietnam.com/economics , data odczytu 3.05.2009)	11
Tab. 2. Produkt Krajowy Brutto w \$ (źródło: www.vvg-vietnam.com/economics , data odczytu 3.05.2009)	11
Tab. 3. Struktura zatrudnienia (źródło: www.gso.gov.vn data odczytu 2.05 2009).....	13
Tab. 4. Transport i komunikacja w liczbach – dane z 2007 roku (źródło: www.nationmaster.com data odczytu 22.04 2009)	24
Tab. 5. Wyniki analiz prognostycznych dotyczących natężenia rychu turystycznego (obliczenia własne).....	29
Tab. 6. Wyniki analiz prognostycznych dotyczących wyjazdów zorganizowanych (obliczenia własne)	34
Tab. 7. Wyniki analiz prognostycznych dotyczących wyjazdów indywidualnych (obliczenia własne).....	35

Informacja

Wyrażam zgodę na opublikowanie wykonanego przeze mnie projektu na stronie AWF Kraków. Oświadczam, że został on wykonany zgodnie z obowiązującymi zasadami i nie narusza niczych praw autorskich.